

Projekt

z dnia 17 marca 2016 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO**

z dnia ..... 2016 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach za rok 2015r.

Na podstawie art. 12, pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity tekst jednolity: Dz. U. Z 2015 r. poz. 1445 z późn. zm.¹⁾) w związku z art. 112 ust.12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz.U. 2015 r. poz. 16²⁾)

**Rada Powiatu
uchwała:**

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach za rok 2015, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tarnogórskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

---

¹⁾Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano: Dz. U. z 2015 r. poz. 1045, poz. 1890

²⁾Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano: Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 1045, 1240, 1310, 1359, 1607, 1830

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W TARNOWSKICH GÓRACH ZA ROK 2015

Tarnowskie Góry, marzec 2016r.

Spis treści

I.OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ.....	4
1.Zapewnienie dziecku pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.....	4
1.1.Rodziny zastępcze.....	5
1.1.1.Promowanie rodzinnych form opieki. Nabór kandydatów na rodziców zastępczych.....	5
1.1.2.Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych.....	5
1.1.3.Dobór rodziny zastępczej dla dziecka.....	6
1.1.4.Plan pomocy dziecku.....	6
1.1.5.Przysznane świadczenia.....	6
1.1.6.Wydatki na opiekę i wychowanie dziecka ponoszone przez gminę.....	9
1.1.7.Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.....	10
1.1.8.Przysposobienie.....	11
1.1.9.Szkolenie i wsparcie istniejących rodzin zastępczych.....	11
1.1.10.Ocena rodzin zastępczych.....	11
1.1.11.Badania psychologiczne.....	12
1.1.12.Kontrola nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka.....	12
1.1.13.Porozumienia między powiatami w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.....	12
1.1.14.Rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.....	15
1.2.Placówki opiekuńczo- wychowawcze.....	15
1.2.1.Dzieci umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie Powiatu Tarnogórskiego.....	15
1.2.2.Dzieci pochodzące z terenu powiatu umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem.....	15
1.2.3.Dzieci przebywające w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie Powiatu Tarnogórskiego, pochodzące z innych powiatów.....	17
2.Powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej.....	17
3.Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.....	19
4.Usamodzielnienia.....	20
4.1.Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki.....	21
4.2.Pomoc pieniężna na usamodzielnienie.....	21
4.3.Pomoc na zagospodarowanie.....	21
4.4.Pomoc w integracji ze środowiskiem młodzieży mającej trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu placówki lub rodziny zastępczej.....	22
5.Szkolenia pracowników i doradztwo dla kadr pomocy społecznej.....	22
6.Współpraca z Sądem Rodzinnym i innymi instytucjami.....	23
7.Poradnictwo specjalistyczne.....	24
7.1.Poradnictwo psychologiczne.....	24
7.2.Poradnictwo pedagogiczne.....	24
7.3.Poradnictwo socjalne.....	25
7.4.Informacja o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych.....	25
8.Program Przeciwdziałania Przemocy.....	25
8.1.Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.....	25

8.2. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie.....	26
8.3. Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.....	26
8.4. Punkt Konsultacyjny dla Osób Poszkodowanych w Wyniku Przepistw i Przemocy.....	27
9. Sprawozdawczość i statystyki.....	27
9.1. Statystyka dotycząca rodzin zastępczych.....	27
9.2. Sprawozdawczość.....	28
10. Informacja publiczna.....	29
11. Wykonanie dochodów i wydatków PCPR w Tarnowskich Górach w 2015r.....	29
II. POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM.....	31
1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.....	31
1.1. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.....	34
1.2. Organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.....	36
1.3. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.....	36
1.4. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.....	38
1.5. Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.....	40
1.6. Warsztaty Terapii Zajęciowej.....	42
III. DOME POMOCY SPOŁECZNEJ.....	43
1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.....	43
2. Wnioski w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego w roku 2015.....	44
3. Osoby oczekujące na umieszczenie w domach pomocy społecznej.....	45
4. Dome Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego-koszt utrzymania:.....	45
IV. ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY.....	46
V. PROJEKT SYSTEMOWY „SKRZYDŁA POWIATU – ROZWÓJ I PROMOCJA AKTYWNEJ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ MIESZKAŃCÓW POWIATU TARNOGÓRSKIEGO”.....	47
VI. PROJEKT PILOTAŻOWY „SCHEMATOM STOP! WSPÓLNE DZIAŁANIA INSTYTUCJI POMOCY SPOŁECZNEJ I INSTYTUCJI RYNKU PRACY – PILOTAŻ”.....	51
VII. PROJEKT „WSZYSCY RAZEM”.....	53
VIII. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	56
IX. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	56

I.OPIEKA NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

1.Zapewnienie dziecku pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców.

Organizatorem pieczy zastępczej w Powiecie Tarnogórskim, zgodnie z Zarządzeniem Starosty Tarnogórskiego nr 112/2011 z dnia 23.12.2011 roku w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Tarnogórskiego, jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach. Zgodnie z art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w PCPR powołano zespół ds. pieczy zastępczej, realizujący zadania w zakresie pieczy nałożone w/w ustawą. Zespół w okresie sprawozdawczym realizował swoje zadania zgodnie założeniami i celami wytyczonymi w „Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2015 - 2017” przyjętego uchwałą X/90/2015 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 25 sierpnia 2015 roku w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2015 – 2017”.

Zgodnie z art. 77 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny zastępcze Powiatu Tarnogórskiego zostały objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Do jego zadań należy w szczególności:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny lub podmiotem organizującym pracę z rodziną i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku,
- pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
- zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej,
- przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2015 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach zatrudniało 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (jeden koordynator zatrudniony był na umowę zlecenie, jeden na umowę o pracę). Pod których opieką znajdowały się w przeciągu całego roku 33 rodziny zastępcze. Pozostałe rodziny były objęte opieką innych pracowników merytorycznych (specjalistów pracy socjalnej, specjalistów pracy z rodziną, pedagoga, kierownika zespołu ds. pieczy zastępczej), realizujących te same zadania.

1.1.Rodziny zastępcze

1.1.1.Promowanie rodzinnych form opieki. Nabór kandydatów na rodziców zastępczych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizacji powyższych zadań podejmowało następujące formy aktywności:

- udzielanie informacji na temat idei rodzicielstwa zastępczego oraz wymogów formalnych do pełnienia tej funkcji osobom zainteresowanym tą formą opieki,
- zamieszczanie na stronie internetowej PCPR informacji dot. rodzicielstwa zastępczego (www.pcpr.tarnogorski.pl),
- ogłoszenia o naborze kandydatów na rodziców zastępczych prowadzone w parafiach rzymsko – katolickich w Powiecie Tarnogórskim, w spółdzielniach mieszkaniowych.
- Wspólnie ze stowarzyszeniem Pro Rodzina zorganizowano Piknik Rodzin Zastępczych w parku w Świerklańcu.

1.1.2.Szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych

W marcu 2015 r. rozpoczęto szkolenie dla kandydatów na rodziców zastępczych, w którym wzięły udział 4 rodziny kandydackie (8 osób). Szkolenie zakończyło się w czerwcu. W nowo wyszkolonych rodzinach mieszczone zostało 8 dzieci. We wrześniu 2015 r. rozpoczęto drugą edycję szkolenia, na którą przyjęto 3 rodziny kandydackie (6 osób). Szkolenie (12 sesji) prowadzili pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie - trenerzy programu „PRIDE. Rodzinna opieka zastępcza”. Program szkoleniowy uwzględniał elementy prawa rodzinnego, pedagogiki, psychologii rozwojowej i wychowawczej, wiedzę i umiejętności rozpoznawania sytuacji rodzinnej dziecka oraz jej oceny, doskonalenie umiejętności opiekuńczych, umiejętności radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi oraz związanymi z kompensacją opóźnień rozwojowych dziecka, wiedzę o uzależnieniach, zagadnienia organizacji opieki nad dzieckiem i możliwości uzyskania wsparcia w wychowywaniu dzieci, zasady finansowania rodzin zastępczych, informacje o zadaniach, kompetencjach PCPR.

W trakcie szkolenia sprawdzano także, czy kandydaci spełniają wymogi formalno – prawne określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W ramach szkolenia trenerzy przeprowadzili 26 konsultacji w miejscu zamieszkania kandydatów na rodziny zastępcze. Konsultacje miały na celu indywidualną analizę sytuacji rodzinnej kandydatów, posiadanych przez nich kategorii kompetencji, omówienie ewentualnych wątpliwości rodziny. Ponadto sprawdzano warunki lokalowe i sanitarne ważne z punktu widzenia ochrony i bezpieczeństwa dzieci. Przeprowadzono także badania psychologiczno - pedagogiczne dla kandydatów, wydano 4 opinie psychologiczno – pedagogiczne potwierdzających posiadanie przez kandydatów odpowiednich predyspozycji osobowościowych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Ostatecznie w roku sprawozdawczym wydano 4 zaświadczenia kwalifikacyjne do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej.

Równolegle do szkolenia rodzin kandydackich prowadzone były warsztaty pn. „Moja nowa rodzina” dla dzieci kandydatów i dzieci przyjętych pod opiekę przez

szkolące się rodziny. W warsztatach wzięło udział 7 dzieci, odbyły się cztery spotkania.

Ponadto w roku sprawozdawczym zorganizowano i przeprowadzono szkolenie dla kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze prowadzone programem PRIDE: Zawodowa Opieka Zastępcza moduł I, które składa się z 5 sesji szkoleniowych i ma na celu doskonalenie umiejętności opiekuńczych, radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi, pokonywania trudności związanych z kompensacją opóźnień rozwojowych, uzyskania wiedzy o metodach i technikach stosowanych w pokonywaniu przez dziecko niepowodzeń szkolnych oraz uzyskanie wiedzy o specyfice funkcjonowania zawodowych rodzin zastępczych oraz przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu. W szkoleniu uczestniczyło 5 rodzin (10 osób) i wszystkie rodziny otrzymały kwalifikacje.

1.1.3.Dobór rodziny zastępczej dla dziecka

Przy doborze rodziny zastępczej dla dziecka uwzględniano w szczególności:

- przygotowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (informacje zgromadzone podczas szkolenia),
- predyspozycje kandydatów i ich doświadczenie w pracy z dziećmi,
- informacje pozwalające na ocenę funkcjonowania kandydatów w środowisku lokalnym,
- warunki mieszkaniowe kandydatów,
- odpowiednią różnicę wieku między kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej a dzieckiem,
- poziom rozwoju i sprawności dziecka, wymagania w zakresie pomocy profilaktyczno – wychowawczej lub resocjalizacyjnej oraz możliwość zaspokajania potrzeb dziecka,
- zasadę nierozłączania rodzeństwa,
- opinię wyrażoną przez dziecko.

W 2015 r. PCPR dokonało doboru rodzin zastępczych dla 22 dzieci.

Dodatkowo zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego sąd przed umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej zasięga opinii właściwego PCPR o kandydatach. W okresie sprawozdawczym przekazano do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach 15 takich opinii dotyczących rodzin, które nie były szkolone przez PCPR w Tarnowskich Górach.

1.1.4.Plan pomocy dziecku

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy m.in. przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i rodziną zastępczą planu pomocy dziecku. W okresie sprawozdawczym koordynatorzy oraz inni pracownicy merytoryczni przygotowali 28 planów pomocy dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej w 2015 r.

1.1.5.Przyznane świadczenia

W 2015r. wydano łącznie 53 decyzje w sprawie przyznania świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej. Ponadto wydano

11 decyzji w sprawie przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w rodzinie zastępczej.

Rodzinom zastępczym które przyjęły pod opiekę dzieci w 2015r. przyznano 5 decyzjami jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka. W wszystkich przypadkach jednorazowa pomoc pokryta została w całości przez powiaty właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pierwszej formie opieki zastępczej. W 18 przypadkach odmówiono przyznania świadczenia ze względu na brak środków przeznaczonych na ten cel w budżecie PCPR. Wszystkie z 18 przypadków odmów dotyczą dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego.

Spośród pozostałych świadczeń o które mogą starać się rodziny zastępcze wydano następujące decyzje:

- w sprawie okresowego świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych wydano 1 decyzję z tego we wszystkich przypadkach kwota świadczenia pokryta została w całości przez powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dzieci przed ich umieszczeniem w pierwszej formie opieki zastępczej,
- w sprawie przyznania środków finansowych na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki wydano 1 decyzję,
- w sprawie środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku domu jednorodzinnego wydano 84 decyzje,
- w sprawie dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka wydano dwie decyzje – świadczenia zostały w całości sfinansowane przez powiaty właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dzieci przed ich umieszczeniem w pierwszej formie opieki zastępczej.

Zestawienie wydatków w ramach poszczególnych typów świadczeń zawarto w poniższej tabeli:

TABELA 1. ŚRODKI WYDATKOWANE NA ŚWIADCZENIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH W 2015r.			
NAZWA UDZIELONEGO ŚWIADCZENIA	LICZBA OSÓB NA KTÓRE DECYZJĄ PRZYZNANO ŚWIADCZENIE	ILOŚĆ ŚWIADCZEŃ	KOSZT ŚWIADCZEŃ
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej (dot. również osób które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy i nadal pozostały w rodzinie zastępczej)	306	2965	2 733 177,00zł
Jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka	5	5	4000,00zł
Środki finansowe na pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z funkcjonowaniem Rodzinnego Domu Dziecka	1	1	300,00zł

TABELA 1. ŚRODKI WYDATKOWANE NA ŚWIADCZENIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH W 2015r.			
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	1	1	1 900,00zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	10	84	70 253,00zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania	1	2	400,00zł
OGÓŁEM	324	3058	2 810 030,00zł

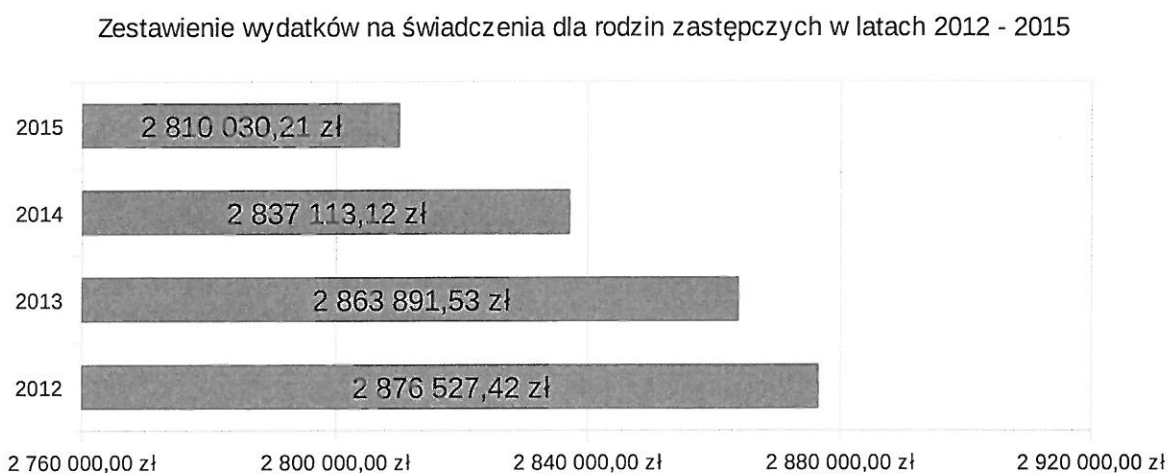
Wątpliwości w zakresie zapisów w ustawie o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej konsultowano na bieżąco z radcą prawnym PCPR.

Ponadto:

- wszczęto 11 postępowań w sprawie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń,
- wydano 4 decyzje w sprawie odsetek od świadczeń nienależnie pobranych (wydanych w świetle art. 92 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej),
- wydano 29 decyzji zmieniających wysokość świadczeń należnych rodzinom zastępczym,
- wydano 71 decyzji uchylających.

Na poniższym wykresie przedstawiono zestawienie wydatków ponoszonych na świadczenia dla rodzin zastępczych w latach 2012 – 2015.

WYKRES 1.

1.1.6. Wydatki na opiekę i wychowanie dziecka ponoszone przez gminę

Obowiązująca od 1 stycznia 2012r. ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła w art. 191 ust. 9 na gminy obowiązek procentowego partycypowania w wydatkach na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej. Do wydatków tych należą wszystkie świadczenia oraz dodatki przysługujące rodzinom zastępczym jak również wynagrodzenie wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka i osób zatrudnionych w rodzinie zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka lub zajmujących się opieką i wychowaniem w rodzinnym domu dziecka.

Gminy ponoszą wspomniane wydatki w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej w wysokości 10%, w drugim roku w wysokości 30% a w trzecim i następnych latach w wysokości 50%. Powyższe przepisy dotyczą jednak wyłącznie dzieci umieszczonych po raz pierwszy w pieczy zastępczej po dniu 1 stycznia 2012r.

W stosunku do wszystkich dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012r. pochodzących z terenu Powiatu Tarnogórskiego każdorazowo ustalano gminę właściwą ze względu na miejsce jego zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy. Gminy po potwierdzeniu swojej właściwości w stosunku do danego dziecka ponosiły procentową część wydatków PCPR w drodze noty księgowej. Łącznie w ciągu roku 2015 gminy partycypowały w wydatkach PCPR w przypadku 86 dzieci przebywających w pieczy zastępczej (w tym 67 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 19 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej).

W 2015 r. wystawiono 479 not księgowych w sprawie ponoszenia przez gminy Powiatu Tarnogórskiego wydatków PCPR na rodzinną pieczę zastępczą oraz 83 noty księgowe w sprawie ponoszenia przez gminy Powiatu Tarnogórskiego wydatków PCPR na instytucjonalną pieczę zastępczą.

W poniższych tabelach przedstawiono dzieci umieszczone w pieczy zastępczej odnośnie których wydatki na opiekę i wychowanie ponosiły gminy Powiatu Tarnogórskiego wg. stanu na 31 grudnia 2015r.

TABELA 2 . DZIECI UMIESZCZONE W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ODNOŚNIE KTÓRYCH WYDATKI NA OPIEKĘ I WYCHOWANIE PONOSIŁY GMINY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO W 2015R. (stan na 31 grudnia 2015r.)							
Lata pobytu dziecka w pieczy zastępczej	Gmina Tarnowskie Góry	Gmina Radzionków	Gmina Tworóg	Gmina Miasteczko Śląskie	Gmina Zbrostawice	Gmina Kalety	Gmina Świerklaniec
10%-1 rok	10	3	0	0	3	1	1
30%-2 rok	8	3	2	6	5	2	0
50%-3 rok i więcej	13	2	6	1	1	0	0

TABELA 3 . DZIECI UMIESZCZONE W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ODNOSNIE KTÓRYCH WYDATKI NA OPIEKĘ I WYCHOWANIE PONOSIŁY GMINY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO W 2015r (stan na 31 grudnia 2015r.)

Lata pobytu dziecka w pieczy zastępczej	Gmina Tarnowskie Góry	Gmina Zbrostawice	Gmina Tworóg	Gmina Radzionków
10%-1rok	2	2	0	1
30%-2rok	1	1	1	0
50%-3rok i więcej	9	1	1	0

Łączną kwotę jaką Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w 2015r. uzyskało z Gmin Powiatu Tarnogórskiego jako zwrot poniesionych wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej to 464.920,01zł. Zestawienie kwot wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej poniesione w 2015r. przez gminy przedstawiono w poniższej tabeli. Kwoty przedstawione w tabeli stanowią faktyczne uzyskane z gmin Powiatu Tarnogórskiego środki wg. stanu księgowego na 31 grudnia 2015r.

TABELA 4. KWOTA WYDATKÓW NA OPIEKĘ I WYCHOWANIE DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ PONIESIONA W 2015r. PRZEZ GMINY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO

GMINA	Gmina Tarnowskie Góry	Gmina Radzionków	Gmina Tworóg	Gmina Miasteczko Śląskie	Gmina Zbrostawice	Gmina Kalety	Gmina Świerklaniec
KWOTA	294.701,85	21.744,14	71.175,77	23.935,56	43.483,26	5.883,54	3.995,89
Razem:	464.920,01						

1.1.7.Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie dokonywało oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Informacje zebrane przez koordynatorów oraz innych pracowników merytorycznych podczas konsultacji domowych, dotyczyły:

- ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub

pomocy społecznej.

Oceny dokonywano w konsultacji z rodziną zastępczą, pedagogiem, psychologiem, właściwym asystentem rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Dokonano 414 ocen sytuacji dzieci, do sądu przekazano 315 sprawozdań dotyczących zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

1.1.8.Przysposobienie

W okresie sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przekazało do ośrodków adopcyjnych informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w ilości 17. W 2015 r. w przypadku 4 dzieci złożone zostały wnioski adopcyjne, które nie zostały zakończone w okresie sprawozdawczym. Sześcioro dzieci z rodzin zastępczych zostało adoptowanych.

1.1.9.Szkolenie i wsparcie istniejących rodzin zastępczych

W 2015 roku prowadzono działania mające na celu podnoszenie standardów wychowania i opieki w rodzinach zastępczych, w tym zachowanie i wzmocnienie kompetencji, przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz podnoszenie kwalifikacji osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą zgodnie z potrzebami tych osób poprzez:

- umożliwienie spotkań grupy wsparcia dla rodziców zastępczych (raz w miesiącu) w tym odbyły się spotkania tematyczne :
  - Demoralizacja wśród dzieci i młodzieży,
  - Zaburzenia dzieci a problemy edukacyjne i relacji w szkole,
  - Jak mówić do nastolatków żeby nas słuchały i jak słuchać żeby do nas mówiły,
  - Stres – jak sobie z nim radzić,
- zapewnienie poradnictwa pedagogicznego i psychologicznego, z którego na indywidualnych konsultacjach skorzystało 28 rodzin zastępczych odbyło się łącznie 69 konsultacji,
- udzielanie wsparcia przy regulowaniu kontaktów dzieci z rodzicami naturalnymi, w tym umożliwienie spotkań na terenie PCPR,
- zorganizowanie specjalistycznego szkolenia, którego celem było podniesienie kompetencji rodziców zastępczych w zakresie pracy z dzieckiem dotkniętym przemocą pod nazwą „Przełam PrzeMoc”, w których wzięło udział 26 rodzin zastępczych (30 osób).

Dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej zorganizowano warsztaty TZA ART, których celem jest nabycie umiejętności radzenia sobie z emocjami, w warsztatach wzięło udział 12 dzieci.

1.1.10.Ocena rodzin zastępczych.

Zgodnie z art. 132 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Oceny

dokonywano w oparciu o kategorie kompetencji jakimi winni się wykazywać opiekunowie zastępczy, opracowane na bazie programu szkoleniowego dla kandydatów na rodziców zastępczych PRIDE Rodzinna opieka zastępcza. W roku 2015 dokonano 29 takich ocen.

1.1.11.Badania psychologiczne

Zgodnie z art. 76 ust. 4 do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy:zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka. W 2015 roku wydano 13 opinii w sprawie posiadania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawionych przez psychologa.

1.1.12.Kontrola nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka

Zgodnie z art. 38 b w 2015 roku dyrektor PCPR w imieniu Zarządu Powiatu przeprowadził 24 kontrole w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka. Przy przeprowadzaniu postępowania kontrolnego Dyrektor PCPR korzystał z pomocy pracowników Zespołu ds. pieczy zastępczej. W przypadku dwóch rodzin spokojniejszych stwierdzono nieprawidłowe wypełnianie swojej funkcji i powiadomiono Sąd.

1.1.13.Porozumienia między powiatami w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

A.Dzieci pochodzące z Powiatu Tarnogórskiego przebywające w rodzinach zastępczych poza powiatem.

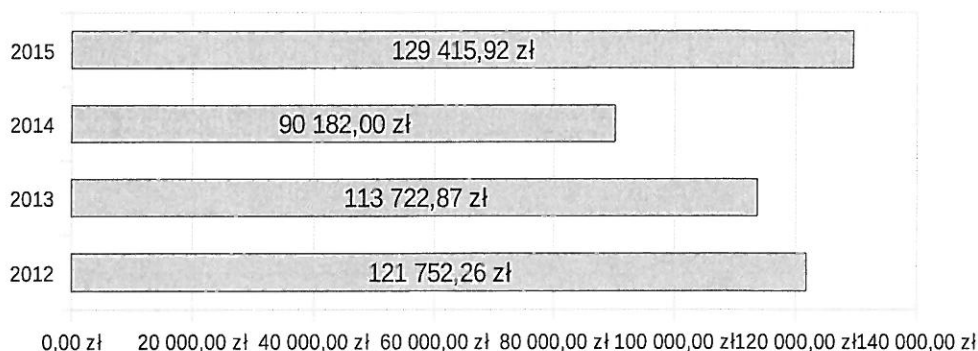
W 2015r. kontynuowano realizację 10 porozumień odnośnie pokrywania kosztów utrzymania dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem. W ciągu roku zawarto jedno nowe porozumienie i jedno zakończono. Dla w/w porozumień przygotowywano miesięcznie wypłaty środków na utrzymanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. W 2015r. łącznie na pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem przeznaczono kwotę 129.415,92zł.

TABELA 5. POROZUMIENIA DOTYCZĄCE DZIECI POCHODZĄCYCH Z POWIATU TARNOGÓRSKIEGO PRZEBYWAJĄCYCH W RODZINACH POZA POWIATEM (2015r.)				
LP	MIEJSCE AKTUALNEGO POBYTU DZIECKA	KONTYNUACJA POROZUMIEŃ ZAWARTYCH PRZED 2015r.	POROZUMIENIA ZAWARTE W 2015r.	POROZUMIENIA ZAKOŃCZONE W 2015r.
1	P. Będziński	2	1	-
2	M. Ruda Śląska	-	1	-
3	M. Tychy	1	-	-
4	P. Jędrzejowski	2	-	-
5	M.ST. Warszawa	1	-	-
6	M. Bytom	1	1	-
7	P. Elbląski	2	-	-
8	P. Strzelecki	1	-	-
SUMA		10	3	0
		13		

Na poniższym wykresie przedstawiono zestawienie wysokości kwot przekazywanych na pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem w latach 2012 – 2015.

WYKRES 2.

Zestawienie wysokości środków przekazywanych na pokrycie kosztów utrzymania dzieci z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych poza powiatem w latach 2012 - 2015

B. Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego, pochodzące z innych powiatów.

W 2015r. kontynuowano realizację 102 porozumień zawartych w latach poprzednich dotyczących pokrywania kosztów pobytu dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Tarnogórskiego. Zakończono realizację 14 porozumień, a zawarto w ciągu roku łącznie 9 nowych porozumień.

W styczniu 2015r. sporządzono roczne rozliczenia wszystkich zawartych porozumień. Łączna kwota która wpłynęła na rachunek bankowy Starostwa Powiatu Tarnogórskiego z tytułu zawartych porozumień wyniosła 960 165,23 zł. Ponadto

w 2015 r. na konto PCPR wpłynęła kwota 6 044,06 zł stanowiąca zwrot wydatków Powiatu Tarnogórskiego za jedno dziecko przebywające w zawodowej rodzinie zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego (porozumienie realizowane w formie not księgowych).

TABELA 6. POROZUMIENIA DOTYCZĄCE DZIECI SPOZA POWIATU UMIESZCZONYCH W RODZINACH ZASTĘPCZYCH NA TERENIE POWIATU TARNOGÓRSKIEGO (2015r.)				
LP	MIEJSCE POCHODZENIA DZIECKA	KONTYNUACJA POROZUMIEŃ ZAWARTYCH PRZED 2015r.	POROZUMIENIA ZAWARTE W 2015r.	POROZUMIENIA ZAKOŃCZONE W 2015r.
1	M. Piekary Śląskie	9	-	-
2	M. Ruda Śląska	2	-	-
3	M. Katowice	1	-	-
4	M. Zabrze	6	-	-
5	M. Bytom	27	4	2
6	P. Radomyszczański	2	-	-
7	M. Chorzów	14	4	11
8	P. Lubliniecki	2	-	-
9	M. Żory	13	-	-
10	M. Świętochłowice	3	-	-
11	P. Gliwicki	3	-	-
12	M. Sosnowiec	5	-	-
13	P. Strzelecki	1	-	-
14	M. Gliwice	5	-	1
15	P. Kępiński	1	-	-
16	M. Mysłowice	1	-	-
17	P. Międzychodzki	2	-	-
18	P. Będziński	2	-	-
19	P. Wodzisławski	1	-	-
20	M. Siemianowice Śl.	2	-	-
21	P.Poznański	-	1	-
SUMA		102	9	14
		125		

1.1.14.Rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

A.Spotkania dzieci z rodzicami

Organizowano spotkania rodziców z dziećmi, w celu podtrzymywania więzi rodzinnych. W okresie sprawozdawczym korzystało z tej formy pomocy 35 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, łącznie odbyły się 186 spotkania na terenie PCPR.

B.Praca z rodziną

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracę z rodziną organizuje jednostka organizacyjna gminy lub podmiot, któremu zostało zlecone to zadanie.

1.2.Placówki opiekuńczo- wychowawcze

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej były umieszczane w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Skierowanie dzieci do placówek następowało po wyczerpaniu możliwości udzielenia pomocy w rodzinie naturalnej lub braku kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

1.2.1.Dzieci umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie Powiatu Tarnogórskiego

W okresie sprawozdawczym z dniem 30 września 2015 r. placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego w Świerklańcu została zlikwidowana na podstawie uchwały nr X/92/2015 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 25 sierpnia 2015 roku w sprawie likwidacji placówki Opiekuńczo-Wychowawczej typu rodzinnego w Świerklańcu. Przebywające tam dzieci zostały umieszczone w rodzinach zastępczych (4 dzieci) w placówce opiekuńczo wychowawczej (2 dzieci) w domu pomocy społecznej (1 dziecko) pełnoletnia wychowanka usamodzielniała się. Ponadto w okresie sprawozdawczym w placówce przebywało jedno dziecko pochodzące z terenu Miasta Katowice.

1.2.2.Dzieci pochodzące z terenu powiatu umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem

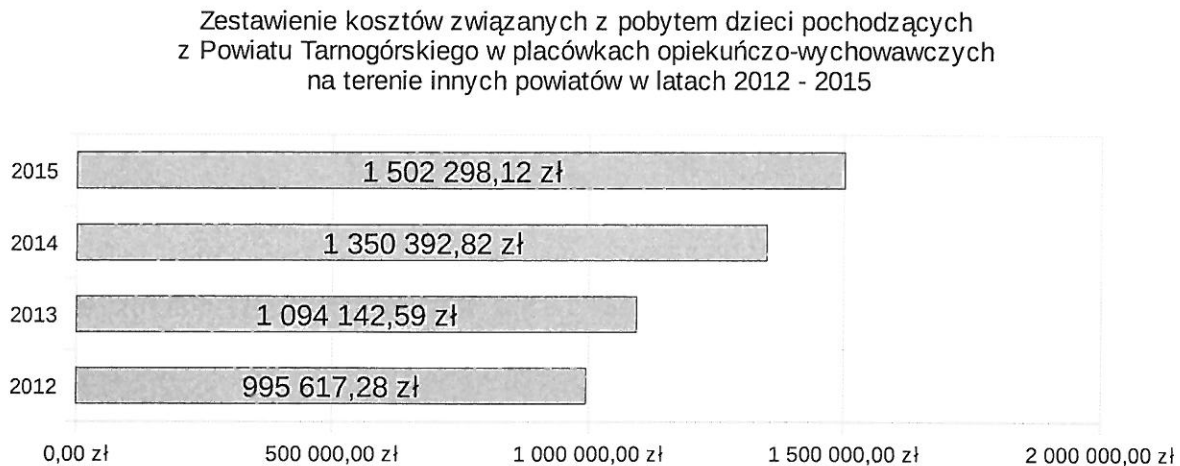
W sprawach dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów, w ciągu roku zawarto 9 porozumień, natomiast kontynuowano realizację 30 porozumień zawartych w latach poprzednich. Łącznie w 2015r. zakończono realizację 6 porozumień. Dla w/w porozumień przygotowywano miesięcznie listy wypłat. W 2015r. koszty związane z pobytem dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów wyniosły 1.502.298,12 zł.

TABELA 7. POROZUMIENIA DOTYCZĄCE DZIECI POCHODZĄCYCH Z POWIATU TARNOGÓRSKIEGO UMIESZCZONYCH W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO WYCHOWAWCZYCH NA TERENIE INNYCH POWIATÓW (2015r.)

LP	MIEJSCE AKTUALNEGO POBYTU DZIECKA	REALIZACJA POROZUMIENIA (NA DZIEŃ 01 STYCZNIA 2015r.)	POROZUMIENIA ZAWARTE W 2015r.	POROZUMIENIA ZAKOŃCZONE W 2015r.
1	P. Czarnkowsko-Trzcianecki	1	-	-
2	P. Leżajski	-	1	-
3	P. Otwocki	1	-	1
4	P. Przeworski	2	-	1
5	M. Częstochowa	-	1	-
6	P. Pleszewski	2	-	-
7	P. Zamojski	1	1	-
8	P. Raciborski	2	1	-
9	P. Żywiecki	1	-	-
10	P. Sieradzki	2	-	1
11	P. Szydłowiecki	1	-	1
12	P. Strzyżowski	1	-	-
13	P. Bielski	1	-	-
14	P. Konecki	1	-	-
15	P. Tatrzański	1	-	-
16	P. Sępoleński	1	-	1
17	P. Chełm	2	-	-
18	P. Janowski	2	-	-
19	P. Krasnostawski	2	1	-
20	P. Wieluński	1	-	-
21	P. Lubliniecki	1	-	-
22	P. Dąbrowski	1	1	-
23	M. Piekary Śląskie	-	1	-
24	P. Szydłowiecki	1	-	1
25	P. Nowomiejski	1	-	-
26	P. Oleski	-	2	-
27	Woj. Śląskie	1	-	-
SUMA		30	9	6
		45		

Na poniższym wykresie przedstawiono zestawienie kosztów związanych z pobytem dzieci pochodzących z Powiatu Tarnogórskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2012 – 2015.

WYKRES 3.

1.2.3. Dzieci przebywające w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie Powiatu Tarnogórskiego, pochodzące z innych powiatów.

W 2015r. kontynuowano porozumienie odnośnie pobytu jednego dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego w Świerklańcu. Miasto Katowice właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej zobowiązane jest do ponoszenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W 2015r. do budżetu Powiatu Tarnogórskiego z tego tytułu wpłynęła łączna kwota 8 793,06zł.

2. Powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych. Natomiast art. 38 ust. 2 tejże ustawy stanowi, iż kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu

obowiązanego do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych w przypadku, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok.

W związku z powyższym, w roku 2015 wszczęto postępowania w sprawie wytoczenia powództwa alimentacyjnego dla 15 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, które pochodzą z terenu Powiatu Tarnogórskiego. Ponadto kontynuowano postępowanie w sprawach wszczętych w latach 2012-2014 niezakończonych prawomocnym wyrokiem lub ugodą.

W 2015r. wytoczono powództwa o alimenty dla 21 dzieci, w których pozwanych zostało 17 rodziców.

Do końca 2015 roku w sprawach o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych odbyło się 41 rozpraw sądowych z przebiegu których zostały sporządzone notatki służbowe. W 2015r. przed Sądem Rejonowym w Tarnowskich Górach Wydział III Rodzinny i Nieletnich zapadło 21 wyroków na mocy których do alimentacji zobowiązanych zostało 30 rodziców oraz zawarte zostały 4 ugody, w drodze których 5 pozwanych zobowiązało się łożyć na utrzymanie swoich dzieci.

W 2015r. w jednym przypadku Sąd umorzył postępowanie, gdyż wydanie orzeczenia w przedmiocie alimentów okazało się zbędne (dzieci wróciły do rodziny biologicznej).

Alimenty zostały zasądzone dla 32 dzieci. W stosunku do 5 pozwanych Sąd nie zasądził alimentów, oddalając powództwo ze względu na brak jakichkolwiek możliwości ze strony rodziców do łożenia na utrzymanie dzieci.

W toku postępowania sądowego PCPR dokonywało różnorodnych ustaleń wynikających z zarządzeń Sędziego, a w szczególności:

- ustalenia adresu pozwanych, którzy np. w międzyczasie opuścili zakład karny lub wskazania nowych adresów do doręczeń, gdy te wskazane w pozwie okazały się niewłaściwe,
- wnioskowania o ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu,
- ustaleń zmierzających do uzyskania sygnatury akt sprawy, w przypadku ujawnienia w trakcie trwania procesu uprzednio wydanych w zakresie alimentów orzeczeń.

Poza tym występowano do Sądu z wnioskami o podjęcie zawieszonego postępowania oraz o wydania odpisów wyroków lub postanowień ugody zawartych przed sądem w sprawach o alimenty.

W każdej sprawie w której wydany został wyrok orzekający o zasądzeniu alimentów bądź strony przed sądem zawarły ugodę w drodze której rodzice biologiczni zobowiązali się do łożenia na utrzymanie swoich dzieci, rodziny zastępcze zostały powiadomione o konieczności informowania PCPR o faktycznym spełnianiu obowiązku alimentacyjnego przez rodziców oraz o możliwości, w przypadku niewywiązywania się rodziców z tego obowiązku, do złożenia wniosku do Komornika przy Sądzie Rejonowym o wszczęcie egzekucji.

W 2015r. PCPR występowało do Policji oraz ośrodków pomocy społecznej z wnioskami o ustalenie miejsca zamieszkania bądź przebywania osób zobowiązanych do alimentacji.

Ponadto PCPR zwracało się do urzędów miast i gmin z wnioskami o udostępnienie danych osobowych oraz o wydanie odpisów aktów stanu cywilnego do właściwych urzędów stanu cywilnego.

W celu ustalenia sytuacji dochodowej rodziców dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, wobec których wszczęte zostało postępowanie o ustalenie obowiązku alimentacyjnego, występowano z wnioskami do Zakładów Ubezpieczeń

Spółecznych, Powiatowych Urzędów Pracy oraz zakładów pracy.

Ponadto PCPR zwracało się do Kancelarii Komorniczych z zapytaniami dotyczącymi prowadzonych przez nie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, aby m. in. pozyskać informacje niezbędne do wytoczenia powództwa oraz wykonania zarządzeń sędziego.

Poza tym udzielano rodzinom zastępczym poradnictwa w zakresie dochodzenia należności alimentacyjnych na rzecz dzieci oraz pomocy w wypełnieniu wniosku o wszczęcie egzekucji roszczeń alimentacyjnych.

W związku z realizacją zapisów art. 193 ust. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zgodnie z którym, w przypadku powstania zaległości z tytułu nieponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej za okres dłuższy niż 12 miesięcy, wójt albo starosta przekazuje do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o powstaniu tej zaległości.

3.Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Przy ustalaniu opłaty brano pod uwagę zasady określone w Uchwale Rady Powiatu Tarnogórskiego nr LXI/553/2014 z dnia 06 listopada 2014r. w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. Zgodnie z powyższym możliwe jest odstępianie od ustalenia opłaty, ustalenie jej w częściowej lub pełnej wysokości.

Większość danych niezbędnych do wydania decyzji administracyjnej rodzicom biologicznym zbierana jest na podstawie oświadczeń składanych pod odpowiedzialnością karną. Do ustalenia miejsca zamieszkania rodziców występowano z wnioskiem o udostępnienie danych ze zbiorów ewidencji ludności, zwracano się z prośbą do Policji o udostępnienie danych o miejscu zamieszkania/pobytu rodzica lub do Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej, Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie, Urzędów Pracy, Zakładów Ubezpieczeń Społecznych, Urzędów Skarbowych, Centralnego Zarządu Służby Więziennej, Wydziału Udostępniania Informacji Departamentu Spraw Obywatelskich MSWiA, Narodowego Funduszu Zdrowia i innych instytucji.

Łącznie w 2015r. rozpoczęto 169 spraw dotyczących ponoszenia opłaty przez rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej i 40 spraw dotyczących ponoszenia opłaty przez rodziców biologicznych za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ze względu na trudną sytuację materialno-bytową postępowania administracyjne w sprawach opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w większości przypadków kończyły się odstępianiem od ustalenia opłaty, w niewielu przypadkach ustalono w stosunku do rodziców częściową opłatę za pobyt dziecka w pieczy zastępczej. W 2015r. żaden rodzic biologiczny nie został obciążony pełną opłatą za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Na dzień 31 grudnia 2015r. wiele spraw pozostało w toku, były to sprawy dotyczące głównie rodziców nieznanymi z miejsca zamieszkania (brak meldunku, nie przebywanie pod adresem zameldowania).

Ponadto na podstawie Uchwały nr 94/351/2015 Zarządu Powiatu Tarnogórskiego z 30 listopada 2015 roku w sprawie umorzenia wierzytelności pieniężnych Zarząd Powiatu umorzył wierzycielowi należności w kwocie 1430,67zł z uwagi na bezskuteczne postępowanie egzekucyjne.

W 2015r. do Rejestru Dłużników ERIF BIG S.A. z siedzibą w Warszawie

przekazano informację gospodarczą o 13 nowych dłużnikach, którzy zalegają z opłatami za pobyt dziecka w pieczy zastępczej za okres dłuższy niż 12 miesięcy oraz na bieżąco zarządzano dopisaniami, zgodnie z comiesięcznymi zestawieniami dłużników sporządzanymi przez Dział Księgowości.

4. Usamodzielnienia

Osoby, które opuściły rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze zostały objęte pomocą na kontynuowanie nauki, pomocą na usamodzielnienie oraz pomocą na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.

Warunkiem przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki było zobowiązanie osoby usamodzielnianej do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia. Dla osób usamodzielnianych wyznaczani byli opiekunowie usamodzielnienia, którzy koordynowali proces usamodzielnienia. Programy usamodzielnienia zawierały plany podejmowanych działań, terminy ich realizacji oraz zobowiązanie osób usamodzielnianych do realizacji postanowień programu. Zobowiązania obejmowały w szczególności uzupełnianie wykształcenia i podnoszenie kwalifikacji (celem zwiększenia możliwości zatrudnienia), podejmowanie działań mających na celu zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Pracownicy socjalni w okresie sprawozdawczym przeprowadzili 39 wywiadów środowiskowych dotyczących kontynuowania nauki, pomocy rzeczowej i na usamodzielnienie.

Tabela 9 i 10 przedstawiają wysokość udzielonej w 2015r. pomocy osobom, które opuściły rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze.

TABELA 8. POMOC UDZIELANA OSOBOM, KTÓRE OPUŚCIŁY RODZINY ZASTĘPCZE				
RODZAJ ŚWIADCZENIA		LICZBA OSÓB KTÓRYM DECYZJĄ PRZYZNANO ŚWIADCZENIE	ILOŚĆ ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ (W ZŁ)
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	49	521	264 578,00zł
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	7	7	31 341,00 zł
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	6	6	12 370,00 zł
4	Pomoc na zagospodarowanie w formie finansowej	0	0	0 zł
OGÓŁEM:		62	534	308 289,00 zł

TABELA 9. POMOC UDZIELANA OSOBOM, KTÓRE OPUŚCIŁY INSTYTUCJONALNĄ PIECZĘ ZASTĘPCZĄ (2015r.)

RODZAJ ŚWIADCZENIA		LICZBA OSÓB KTÓRYM DECYZJĄ PRZYZNANO ŚWIADCZENIE	ILOŚĆ ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ (W ZŁ)
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	18	193	88295,00 zł
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	5	5	20 350,00 zł
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	3	3	4 500,00zł
4	Pomoc na zagospodarowanie w formie finansowej	0	0	0,00zł
OGÓŁEM:		26	201	113 428,00 zł

4.1.Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki

W okresie sprawozdawczym 49 usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych, kontynuowało naukę, spośród których w 2015r. 10 osób uzyskało uprawnienie do otrzymywania tego świadczenia.

W 2015r. 18 osób, usamodzielnionych wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej, objętych było pomocą na kontynuowanie nauki. Uprawnienie do świadczenia w 2015r. uzyskało 4 osoby.

We wszystkich przypadkach pomoc na kontynuowanie nauki przyznawana była i wypłacana po potwierdzeniu kontynuowania nauki.

4.2.Pomoc pieniężna na usamodzielnienie

W okresie sprawozdawczym 5 osobom opuszczającym instytucjonalną pieczę zastępczą i 7 osobom opuszczającym rodziny zastępcze przyznano pomoc pieniężną na usamodzielnienie. Trzem osobom opuszczającym rodziny zastępcze odmówiono prawa do świadczenia ze względu na nie spełnienie kryteriów ustawowych.

4.3.Pomoc na zagospodarowanie

Spośród osób, które opuściły rodziny zastępcze i podjęły proces usamodzielnienia 7 otrzymało pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej. Jedna osoba nie rozliczyła świadczenia w związku z czym pomoc nie mogła zostać zrealizowana. W dwóch przypadkach świadczenie zostało sfinansowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (łącznie 6370,38zł).

Z grona osób, które opuściły instytucjonalną pieczę zastępczą 3 otrzymało w/w świadczenie.

Usamodzielniani wychowankowie w zdecydowanej większości pomoc w formie rzeczowej przeznaczali na remont i wyposażenie mieszkania.

4.4.Pomoc w integracji ze środowiskiem młodzieży mającej trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu placówki lub rodziny zastępczej.

W 2015 r. w ramach integracji ze środowiskiem młodzieży mająca trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu placówki lub rodziny zastępczej kontynuowała udział w Projekcie „Skrzydła Powiatu – rozwój i promocja aktywnej integracji społecznej i zawodowej mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego” współfinansowanym przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Usamodzielnianym wychowankom na bieżąco udzielano informacji o prawach i uprawnieniach oraz aktualizowano ich sytuację życiową. Usamodzielniani mieli również możliwość skorzystania z pomocy prawnej w ramach PIK oraz pomocy psychologicznej w ramach PIK i w PCPR. Pracownicy PCPR zorganizowali spotkanie informacyjne dla młodzieży przebywającej w MOW w Krupskim Młynie w zakresie usamodzielnienia.

5.Szkolenia pracowników i doradztwo dla kadr pomocy społecznej.

W ciągu trwania całego roku 2015 pracownicy PCPR uczestniczyli w wielu różnych formach doskonalenia zawodowego. Podstawą aktywności w tym obszarze był przede wszystkim udział w projekcie realizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej p.n. „Kształcenie i doradztwo dla kadr pomocy i integracji społecznej województwa śląskiego”
Szkolenia i doskonalenie zawodowe w których uczestniczyli pracownicy PCPR obejmowało następującą tematykę:

1. Studium przeciwdziałania przemocy w rodzinie- kurs I stopnia.
2. Studium przeciwdziałania przemocy w rodzinie- kurs II stopnia.
3. Nowelizacja kodeksu postępowania administracyjnego.
4. Zarządzanie zespołem w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej.
5. Praca z osobą stosującą przemoc- doskonalenie warsztatu pracy.
6. Doskonalenie umiejętności pracy z grupą.
7. Praca z klientem z problemem uzależnienia.
8. Umiejętności menadżerskie w praktyce- warsztaty.
9. Praca z osobą doznającą przemocy- doskonalenie warsztatu pracy.
10. Zamykanie projektów współfinansowanych z EFS i archiwizacja dokumentacji projektowej.
11. Innowacyjne metody wsparcia kobiet doświadczających przemocy ekonomicznej.
12. Kierunki zmian w pomocy społecznej.
13. Międzysektorowe wsparcie osób niepełnosprawnych w oparciu o Fundusz Unii Europejskiej.
14. Efektywna i skuteczna przedsiębiorczość społeczna.
15. Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach w pracy socjalnej i asystenturze rodzinnej.
16. Prowadzenie grup wsparcia.
17. Księgowość dotacji unijnych.

18. PRIDE: Rodzinna Opieka Zastępcza i Adopcja.
19. Świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.
20. Prawo pracy w jednostkach pomocy społecznej.
21. Prowadzenie grup wsparcia.
22. Realizacja zadań z zakresu wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej.

6.Współpraca z Sądem Rodzinnym i innymi instytucjami

W okresie sprawozdawczym współpracowano z Sądem Rodzinnym w zakresie:

- wskazywania kandydatów na rodziców zastępczych dla dzieci pozbawionych opieki rodziców (22 dzieci),
- przekazywania sprawozdań dot. sytuacji rodzin zastępczych i ocen zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- przekazywania wniosków dot. zmiany zarządzeń opiekuńczych,
- przekazywania wniosków o pozbawienie rodziców władzy rodzicielskiej,
- wskazania opiekunów prawnych dla dzieci,
- konsultacji z kuratorami zawodowymi w sprawach dotyczących ustalenia planu zorganizowania opieki dla dzieci w tym spotkania z kuratorami na terenie PCPR (na bieżąco),
- przesłania danych z rejestru starosty, o którym mowa w art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- udziału przedstawicieli Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach podczas spotkania panelowego szkolenia PRIDE,
- spotkanie przedstawicieli PCPR w Tarnowskich Górach z prezesem i sędziami rodzinnymi Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach,
- udziału w 43 sprawach sądowych (w tym dotyczących zasądzenia świadczeń alimentacyjnych, pozbawienia władzy rodzicielskiej, odzyskania władzy rodzicielskiej, uregulowania kontaktów z dziećmi, rozwiązania rodziny zastępczej, wyznaczenia opiekuna prawnego).

W okresie sprawozdawczym współpracowano z Policją poprzez:

- prowadzenie Punktu Pomocy Osobom Poszkodowanym w Wyniku Przestępstw i Przemocy,
- udział w przesłuchaniach nieletnich sprawców czynów karalnych,
- wymianę informacji i realizację procedur związanych z interwencyjnym umieszczaniem nieletnich w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych
- pracy w ramach metody Zespołów Celowych (19 zespołów - w wyniku których 18 dzieci uniknęło umieszczenia w pieczy zastępczej,
- pomocy psychologicznej dla małoletnich w czasie interwencji policji.
- Zorganizowanie spotkania z Policją poświęcone zwiększeniu bezpieczeństwa pracowników socjalnych i pozostałych pracowników PCPR.

W okresie sprawozdawczym współpracowano ze szkołami, przedszkolami i żłobkami poprzez:

- konsultacje z pedagogami szkolnymi w sprawach dotyczących dzieci

umieszczonych w rodzinnej opiece zastępczej, w tym przekazywanie przez pedagogów opinii na temat szkolnego funkcjonowania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (na bieżąco),

- przeprowadzenie przez pracowników PCPR warsztatów edukacyjnych dla dzieci i pedagoga w szkole w Reptach Śląskich dotyczących profilaktyki problemów wychowawczych,
- pracy metodą Zespołów celowych.

W okresie sprawozdawczym współpracowano z Ośrodkami Pomocy Społecznej Powiatu Tarnogórskiego w zakresie:

- w ramach „Forum współpracy instytucji działających w obszarze pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty i zdrowia na rzecz aktywnej integracji osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym” realizowany był program współpracy w ramach Zespołów Celowych
- udziału pracownika socjalnego w spotkaniu panelowym kandydatów na rodziców zastępczych,
- konsultacji z pracownikami socjalnymi lub asystentami rodziny w sprawach dotyczących ustalenia planu pomocy dziecku lub planu pracy z rodziną, dokonywania ocen zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej
- umieszczania osób w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego,
- kierowania osób do środowiskowego domu samopomocy,
- współpracy przy rekrutacji i realizacji projektów EFS.

7. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne w zakresie poradnictwa psychologicznego, socjalnego i pedagogicznego oraz udzielania informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych realizowane było w godzinach pracy pracowników PCPR, tj. od 7:00 do 15:00.

7.1. Poradnictwo psychologiczne

W okresie sprawozdawczym prowadzono poradnictwo psychologiczne dla mieszkańców Powiatu oraz rodzin zastępczych. W 2015 z poradnictwa skorzystało 38 rodzin (łącznie liczba osób w rodzinie to 110, z czego 53 to małoletnie dzieci). 12 spośród nich to rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Powiatu. Ze wszystkich odbiorców usług psychologicznych, 16 nigdy wcześniej nie korzystało z pomocy PCPR. W 2015 roku odbyło się 93 konsultacje. Sprawy z którymi strony zwracały się o poradę do psychologa, dotyczyły głównie problemów opiekuńczo-wychowawczych, przemocy, konfliktów w rodzinie i małżeństwie oraz innych kryzysów i trudności.

7.2. Poradnictwo pedagogiczne

W okresie sprawozdawczym prowadzono indywidualne konsultacje dla rodzin zastępczych oraz rodziców dzieci przebywających w rodzinach

zastępczych oraz rodziców mających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi, z których skorzystało łącznie 28 rodzin (odbyło się 69 konsultacji). Konsultacje dotyczyły przede wszystkim pomocy w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, kryzysu szkolnego oraz adaptacji dziecka w nowym środowisku. Ponadto prowadzono indywidualne konsultacje z dziećmi, nawiązano kontakt ze szkołami w celu skonsultowania sytuacji szkolnej dzieci (po negatywnej opinii nt. rodziny/dziecka lub po wywiadzie pracownika socjalnego lub koordynatora).

7.3.Poradnictwo socjalne

W okresie sprawozdawczym na bieżąco udzielano poradnictwa socjalnego. Z usamodzielnianymi wychowanekami rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych przygotowywano programy usamodzielnienia. Pracownicy Centrum pełnili również role opiekunów usamodzielnienia, w przypadkach gdy usamodzielniany wychowanek nie wskazał takiej osoby.

W okresie sprawozdawczym udzielano osobom zgłaszającym się do PCPR informacji o prawach i uprawnieniach wynikających głównie z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej jak i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

7.4.Informacja o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych

W 2015 roku udzielono szerokich informacji o prawach i uprawnieniach. Wszystkie udzielone informacje można podzielić na:

- informacje o uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym wynikających z tytułu niepełnosprawności,
- informacje o możliwości uzyskania dofinansowania ze środków PFRON,
- informacje o aktualnych programach realizowanych przez PFRON,
- informacje o jednostkach samorządu terytorialnego funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego,
- informacje o działających na terenie Powiatu Tarnogórskiego organizacjach pozarządowych prowadzących działalność statutową na rzecz osób niepełnosprawnych.

8. Program Przeciwdziałania Przemocy

8.1.Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie został przyjęty uchwałą nr XI/110/2011 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach z dnia 28 czerwca 2011 roku w sprawie przyjęcia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2011 – 2016”. Celem nadrzędnym Programu jest ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i skuteczna ochrona ofiar przemocy. Cele operacyjne to: edukacja społeczna i promocja postaw oraz działań wolnych od przemocy; stworzenie organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom, świadkom i sprawcom przemocy w rodzinie; efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy. Monitoring i sprawozdawczość Programu jest dokonywana raz w roku przez analizę jakościową i ilościową realizacji poszczególnych zadań Programu, w oparciu o dane przekazane do PCPR przez realizatorów poszczególnych zadań. Sprawozdanie z realizacji zadań w 2014 r. zostało przyjęte uchwałą IX/77/2015 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach z dnia 16 czerwca 2015 roku w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2011-2016” za rok 2014. Sprawozdanie z realizacji zadań w 2015 r. zostanie sporządzone do czerwca 2016 r.

8.2. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie.

Program został przyjęty uchwałą nr XXV/259/2012 Rady Powiatu w Tarnowskich Górach z dnia 28 czerwca 2012 roku w sprawie przyjęcia „Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Sprawców Przemocy w Rodzinie Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2012-2016”. W 2015 roku przeprowadzono rekrutację uczestników wśród osób z rodzin, które zostały objęte działaniami zgodnie z procedurą Niebieskiej Karty. Nawiązano współpracę z Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, kuratorami i policją. W 2015 r. zrealizowano jedną edycję programu w warunkach wolnościowych. Zajęcia indywidualne i grupowe odbywały się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Działaniami korekcyjno-edukacyjnymi objęto 15 osób. Spośród tych osób, 8 uczestników ukończyło Program. Celem oddziaływań korekcyjnych i edukacyjnych było m.in.: zahamowanie i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie, uświadomienie i zidentyfikowanie zachowań przemocowych wobec bliskich, rozpoznawanie i kontrolowanie własnych emocji, kształtowanie umiejętności komunikacji opartej na szacunku i partnerstwie oraz budowanie poprawnych relacji w rodzinie.

8.3. Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W 2015 roku psycholog PCPR został powołany do dwóch Zespołów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - w Tarnowskich Górach oraz w Gminie Ożarówce. Kolejno ze względu na zmiany kadrowe do w/w/ zespołów powołany został specjalista pracy socjalnej. Uczestniczono w cyklicznych spotkaniach Zespołów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jak również w spotkaniu grupy roboczej dotyczącej wszczętej procedury „Niebieskiej Karty”. W roku sprawozdawczym pracownicy PCPR założyli 2 formularze „Niebieskiej Karty”.

8.4. Punkt Konsultacyjny dla Osób Poszkodowanych w Wyniku Przestępstw i Przemocy

W roku sprawozdawczym w ramach dyżurów pełnionych przez psychologa, pracownika socjalnego i funkcjonariuszy policji z Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach odbyło się 6 konsultacji.

9. Sprawozdawczość i statystyki

9.1. Statystyka dotycząca rodzin zastępczych

Tabele z danymi odnośnie liczby rodzin i umieszczonych w nich dzieci w 2015 roku znajdują się poniżej.

TABELA 10. LICZBA RODZIN I UMIESZCZONYCH W NICH DZIECI W CIĄGU ROKU 2015r. (narastająco)				
TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	Liczba rodzin		Liczba dzieci	
	Ilościowo	Procentowo	Ilościowo	Procentowo
Spokrewniona z dzieckiem	71	39,6 %	86	27,4 %
Niezawodowa	90	50,3 %	136	43,3 %
Zawodowa	6	3,4 %	26	8,3 %
Zawodowa specjalistyczna	4	2,2 %	8	2,5 %
Zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1	0,6 %	17	5,4 %
Rodzinny Dom Dziecka / Wielodzietna	7	3,9 %	41	13,1 %
OGÓLEM	179	100%	314	100%

TABELA 11. LICZBA RODZIN I UMIESZCZONYCH W NICH DZIECI WG. STANU NA DZIEŃ 31.12.2015r.				
TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	Liczba rodzin		Liczba dzieci	
	Ilościowo	Procentowo	Ilościowo	Procentowo
Spokrewniona z dzieckiem	56	37,8 %	70	29,2 %
Niezawodowa	76	51,4 %	107	44,6 %
Zawodowa	6	4,1 %	19	7,9 %
Zawodowa specjalistyczna	4	2,7 %	11	4,6 %
Zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1	0,7 %	7	2,9 %
Rodzinny Dom Dziecka	5	3,3 %	26	10,8 %
OGÓLEM	148	100 %	240	100 %

Łączna liczba rodzin zawodowych obejmuje również dwie rodziny zawodowe, jedną specjalistyczną i jeden rodzinny dom dziecka które pełnią swoją funkcję dla

innych Powiatów. Wspomniane rodziny zawodowe otrzymują wynagrodzenie od Powiatu z którym zawarły umowę na pełnienie funkcji rodziny zawodowej.

W okresie sprawozdawczym 34 dzieci zmieniło środowisko wychowawcze w tym:

- 4 dzieci wróciło do rodziny biologicznej,
- 11 dzieci zmieniło rodzinę zastępczą,
- 5 zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 6 zostało przekazane do adopcji,
- 8 zmieniło formę opieki z innych powodów.

9.2.Sprawozdawczość

W ciągu 2015r. przygotowano i przesłano:

- kwartalne sprawozdania MPiPS-03 na potrzeby Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach (styczeń, kwiecień, lipiec i październik),
- roczne sprawozdania PS-02 rodzinnej pieczy zastępczej na potrzeby Urzędu Statystycznego w Katowicach (styczeń),
- ocenę zasobów pomocy społecznej (kwiecień),
- informacja o liczbie osób korzystających z usług wsparcia – środowiskowego domu samopomocy – dla osób z zaburzeniami psychicznymi (miesięcznie),
- MPiPS – 05 - sprawozdanie roczne o placówkach zapewniających całodobową opiekę i wsparcie (styczeń),
- sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zbiór centralny Pomost wysyłany kwartalnie do Wojewódzkiego Administratora Pomost (styczeń, kwiecień, lipiec i październik),
- sprawozdanie z wykonania dochodów budżetowych (miesięczne) – Rb 27S,
- sprawozdanie z wykonywania wydatków budżetowych (miesięczne) – Rb 28S,
- sprawozdanie o stanie należności (kwartalne) - Rb – N,
- sprawozdanie o stanie zobowiązań (kwartalne) - Rb – Z,
- sprawozdanie opisowe z wykonania planu finansowego,
- sprawozdanie o dotacjach/wydatkach związanych z wykonaniem zadań (kwartalne) Rb 50,
- sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (kwartalne) - Z-03 – na potrzeby GUS,
- sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy (roczne)- Z-6 – na potrzeby GUS,
- sprawozdanie o stanie i ruchu środków trwałych (roczne) - F-03 – na potrzeby GUS,
- sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy,
- sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych finansowanych z środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- informacje o domach pomocy społecznej (miesięcznie),
- sprawozdanie z realizacji pilotażowego programu Aktywny Samorząd,
- sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego,
- sprawozdanie z programu „Przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie”,

- sprawozdanie z „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Realizowanego w Powiecie Tarnogórskim”,
- sprawozdanie z realizacji zadania w ramach konkursu Wzmocnienie rozwoju lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2015 roku,
- informacja o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych do PFRON (miesięcznie i rocznie).

Do przygotowania większości ze sprawozdań wykorzystano system Pomost (program do obsługi świadczeń wypłacanych przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i Ośrodki Pomocy Społecznej). Od 2007r. sprawozdania z zakresu rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych wysyłane są również w formie elektronicznej za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

Ponadto wszystkie dowody księgowe sprawdza się pod względem formalno-rachunkowym następnie dekretuje i księguje w księgach rachunkowych za pomocą programu księgowego F-K MILLENNIUM.

10. Informacja publiczna

W 2015r. łącznie wprowadzono 14 informacji do biuletynu informacji publicznej PCPR (www.bip.pcpr.tarnogorski.pl).

W 2015 r. 39 razy aktualizowano utworzoną w 2009r. stronę internetową PCPR – www.pcpr.tarnogorski.pl. Aktualizacje dotyczyły działalności jednostki oraz różnych źródeł zewnętrznego wsparcia dla rodzin zastępczych, osób niepełnosprawnych i osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy.

Ponadto w 2015r. prowadzono stronę internetową projektu systemowego „Skrzydła Powiatu – rozwój i promocja aktywnej integracji społecznej i zawodowej mieszkańców powiatu tarnogórskiego” o adresie www.skrzydlapowiatu.tarnogorski.pl. Stronę zaktualizowano 15 razy oraz utworzono stronę internetową nowego projektu „Wszyscy Razem” o adresie www.wszyscyrazem.tarnogorski.pl

11. Wykonanie dochodów i wydatków PCPR w Tarnowskich Górach w 2015r.

W roku 2015r. łączna kwota jaka winna wpłynąć na rachunek PCPR z tytułu należności w zakresie pieczy zastępczej to 588 517,87 zł. W ciągu roku uzyskano należności w kwocie 468.309,92 zł. wg. stanu na 31 grudnia 2015r. kwota nieuregulowanych należności wyniosła 120.207,95 zł. Na łączną kwotę należności składają się:

- należności rodziców biologicznych z tytułu opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej,
- należności z tytułu świadczeń nienależnie pobranych,
- należności z tytułu wystawionych gminom i powiatom przez PCPR not księgowych obciążeniowych.
- odsetki od nieterminowego regulowania należności,

Kwotę należności nieuregulowanych w większości stanowią należności rodziców biologicznych z tytułu opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Ponadto PCPR uzyskało dochody z innych tytułów w kwocie 1.253,04 zł

TABELA 12. Wykonanie wydatków Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w 2015r			
LP	PRZEZNACZENIE ŚRODKÓW	KWOTA	UWAGI
1	Placówki opiekuńczo wychowawcze	1 620 264,76 zł	
2	Rodziny zastępcze	3 710 190,48 zł	W tym 960.165,23zł dotacja z porozumień z JST, w tym 21 915,47 dotacja Budżetu Państwa na program asystent i koordynator
3	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	1 291 518,12 zł	- tym na wynagrodzenia 907461,00 zł, w tym 4800,00 dotacja na dodatki dla pracowników socjalnych
4	Zadania przeciwdziałania przemocy w rodzinie – realizacja programu korekcyjno edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie	12 690,00 zł	dotacja z budżetu Państwa
5	Wzmocnienie rozwoju lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie projekt w konkursie	8 250,00 zł	dotacja ROPS
6	Projekt systemowy PO KL „Skrzydła Powiatu”	233 137,94 zł	projekt dofinansowany z EFS Wkład własny nie ujęty w kwocie głównej 22982,22 zł stanowiły świadczenia wypłacane przez PCPR
7	Projekt „Schematom Stop”	46 791,05 zł	projekt dofinansowany z EFS
8	Projekt „Wszyscy Razem”	77749,51	projekt dofinansowany z EFS
SUMA (wiersze 1 – 7) Środki wydatkowane w ramach budżetu PCPR		6 922 842,35 zł	
8	Dofinansowania PFRON	758 247,70 zł	środki PFRON bez Warsztatów Terapii Zajęciowej. WTZ otrzymały dofinansowanie w wysokości 1 077 720,00zł
9	Dofinansowania PFRON - „Aktywny Samorząd”	253 036,86 zł	

II.POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

W roku 2015 na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, zgodnie z podziałem otrzymanych środków PFRON, przeznaczono kwotę 1 835 967,70 zł.

W latach poprzednich otrzymane środki PFRON przedstawiały się następująco:

2011r. – 1 512 221,00 zł,

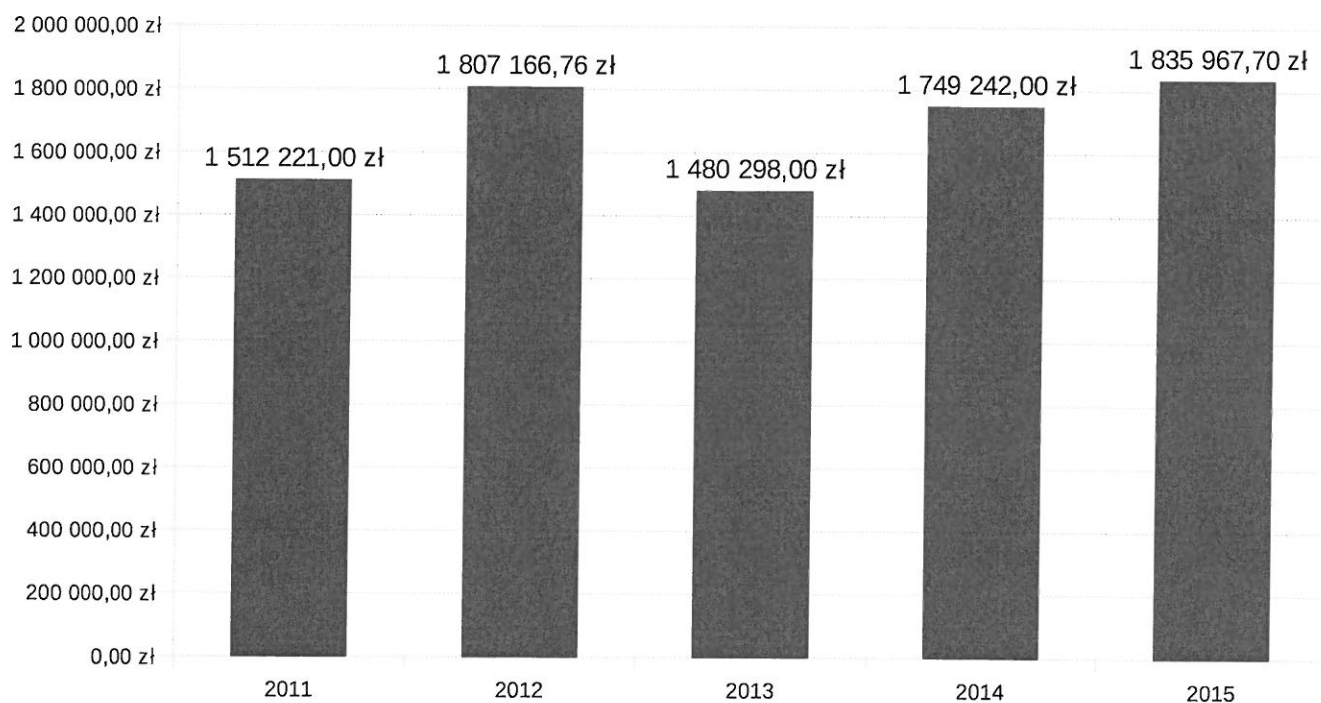
2012r. – 1 807 166,76 zł,

2013r. – 1 480 298,00 zł,

2014r. – 1 749 242,00 zł.

WYKRES 4.

Zestawienie kwot przeznaczonych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Rada Powiatu w Tarnowskich Górach w drodze uchwały nr V/64/2015 z dnia 24 marca 2015 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, dokonała podziału środków na realizację poszczególnych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych przeznaczono 200 000,00 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przeznaczono 355 387,00 zł,

- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych przeznaczono 150 000,00 zł,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej przeznaczono 1 035 720,00 zł.

Korzystając z możliwości dokonania przesunięć środków finansowych, Rada Powiatu w Tarnowskich Górach, przyjęła w trakcie roku 2 uchwały w sprawie zmiany uchwały Nr V/64/2015 z dnia 24 marca 2015 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Uchwały Rady Powiatu w Tarnowskich Górach:

- nr X/94/2015 z dnia 25 sierpnia 2015 r.,
- nr XIV/118/2015 z dnia 22 grudnia 2015 r.

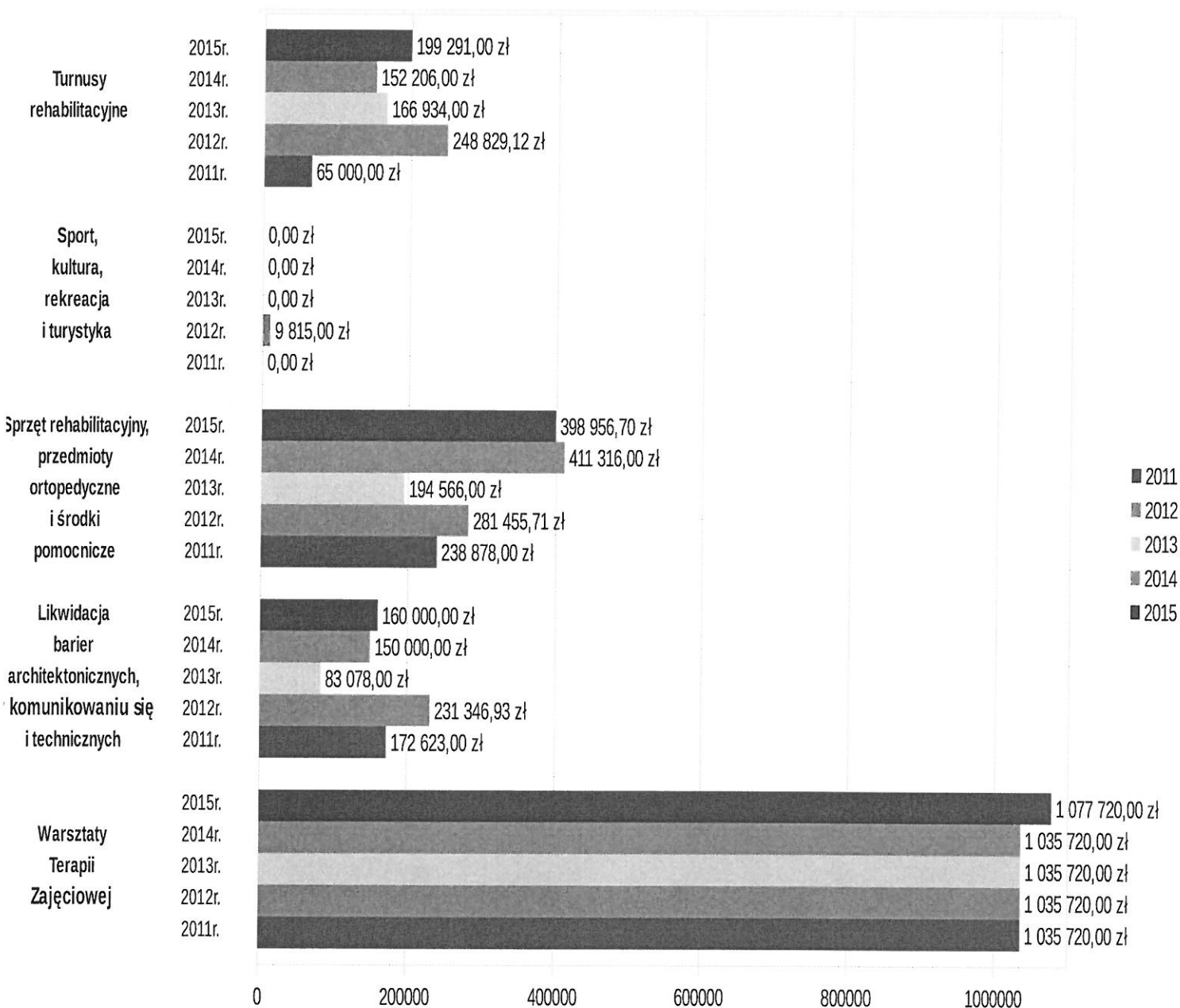
zmieniły kwoty przeznaczone na realizację poszczególnych zadań.

Ostatecznie, na mocy ostatniej z wymienionych uchwał, na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, przeznaczono następujące środki finansowe PFRON:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych – 199 291,00 zł,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – 398 956,70 zł,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – 160 000,00 zł,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej – 1 077 720,00 zł.

WYKRES 5. Zestawienie środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Zestawienie kwot środków finansowych PFRON przyznanych przez
Radę Powiatu w Tarnowskich Górach na zadania z zakresu
rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowane przez PCPR w latach 2011 – 2015

1.1. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych

Na realizację zadania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało w 2015 r. kwotę 199 291,00 zł (wydatkowano: 199 291,00 zł).

Dla porównania:

w roku 2014 PCPR otrzymało 152 206,00 zł (wydatkowano: 152 206,00 zł),

w roku 2013 PCPR otrzymało 166 934,00 zł (wydatkowano: 162 528,00 zł),

w roku 2012 PCPR otrzymało 248 829,12 zł (wydatkowano: 248 829,12 zł),

w roku 2011 PCPR otrzymało 65 000,00 zł (wydatkowano: 65 000,00 zł).

W roku 2015 złożono 456 wniosków (obejmujących 456 osób niepełnosprawnych i 213 opiekunów – łącznie 669 osób).

Dofinansowaniem objęto **107** wnioskodawców (ponadto dofinansowanie przyznano dla **93** opiekunów – łącznie **200** osób). Na liczbę 200 osób objętych dofinansowaniem w roku 2015 r. składa się:

- 18 dzieci niepełnosprawnych i 18 opiekunów,
- 89 dorosłych niepełnosprawnych i 75 opiekunów.

349 wnioskodawców nie otrzymało dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, z powodu braku środków finansowych na ten cel.

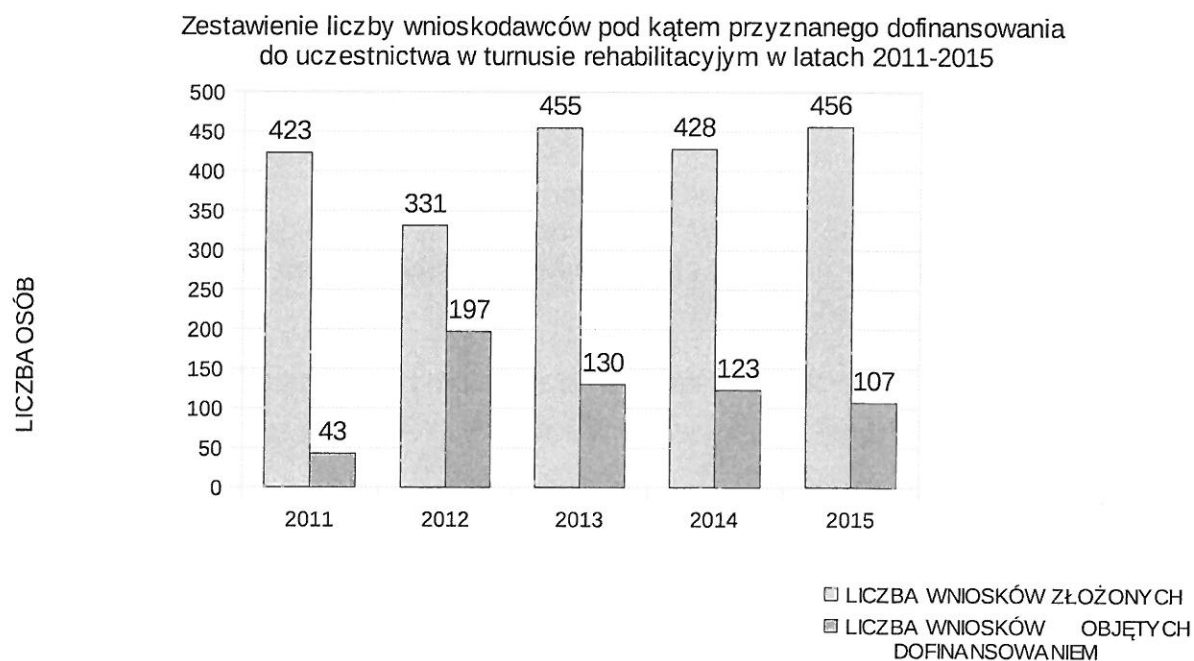
Poniżej przedstawiono liczbę złożonych wniosków w zestawieniu z liczbą wniosków objętych dofinansowaniem w latach 2011 - 2015.

WYKRES 6

Poniżej przedstawiono liczbę wnioskodawców, wraz z opiekunami, którzy otrzymali dofinansowanie i uczestniczyli w turnusach rehabilitacyjnych w latach 2011-2015.

WYKRES 7

WYKRES 8

1.2.Organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

Wnioski o dofinansowanie ze środków PFRON organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych organizacje pozarządowe oraz jednostki nie posiadające osobowości prawnej składały w terminie do 30 listopada 2014 roku. Łącznie złożono 6 wniosków na kwotę 13 552,00 zł.

Z uwagi na znaczny niedobór środków finansowych PFRON w stosunku do istniejących potrzeb w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, na zadania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w roku 2015 nie przeznaczono żadnych środków.

W roku 2015 złożono 6 wniosków na realizację zadań w ramach organizowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, zaplanowanych do realizacji w roku 2016.

1.3.Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Na realizację zadania dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, PCPR otrzymało w 2015 r. 398 956,70 zł, którą w ramach powyższego zadania wykorzystano w całości.

Dla porównania:

w roku 2014 PCPR otrzymało 411 316,00 zł (wydatkowano 411 316,00 zł),

w roku 2013 PCPR otrzymało 194 566,00 zł (wydatkowano 194 566,00 zł),

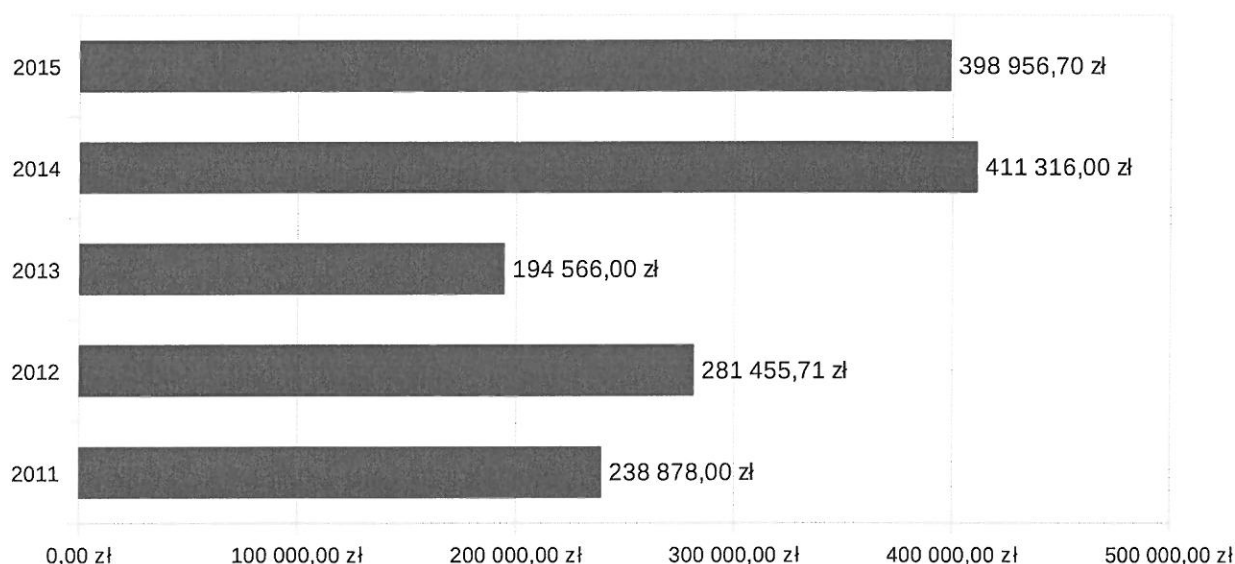
w roku 2012 PCPR otrzymało 281 455,71 zł (wydatkowano 281 455,71 zł),

w roku 2011 PCPR otrzymało 238 878,00 zł (wydatkowano 165 282,00 zł).

Poniżej przedstawiono kwoty wypłaconego dofinansowania w latach 2011 - 2015.

Wykres 9

Środki wydankowane w ramach zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2011-2015

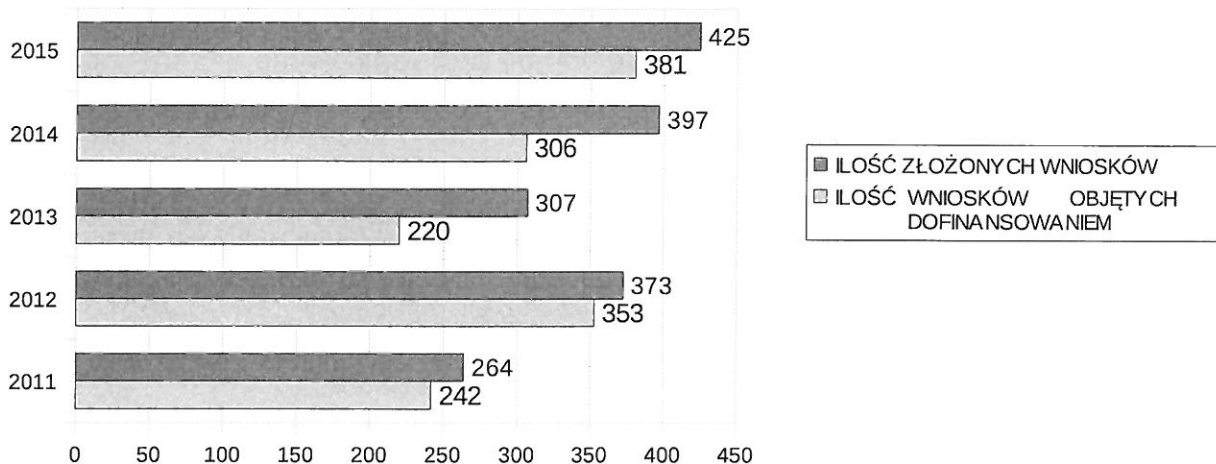
W okresie sprawozdawczym złożono 425 wniosków, w tym:

- na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny – 14,
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 33,
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dorosłych niepełnosprawnych – 378.

Liczbę złożonych wniosków na sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2011 - 2015 w zestawieniu z liczbą wniosków objętych dofinansowaniem w tym okresie przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 10

Zestawienie liczby złożonych i objętych dofinansowaniem wniosków na sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2011-2015

W 2015 r. dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wypłacono dla 381 wnioskodawców na kwotę 398 956,70 zł, w tym:

- na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny – 9 (6 411,00 zł),
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – 32 (58 184,00 zł),
- na dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dorosłych niepełnosprawnych – 340 (334 361,70 zł).

W zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dofinansowano zakup m.in.: rowerów rehabilitacyjnych stacjonarnych, bieżni elektrycznej, orbitreka, materaca do ćwiczeń, aparatów słuchowych, wkładek do aparatów słuchowych, systemów wspomagających słyszenie, obuwia ortopedycznego, materaców przeciwoślężynowych, poduszek przeciwoślężynowych, protez uda, protez podudzia, protez piersi, protezy ramienia, pończoch kikutowych, ortez, pionizatorów, peruk, pieluchomajtek, cewników, worków do zbierania moczu,

balkoników, szkieł okularowych, wózków inwalidzkich, kul łokciowych, gorsetów i rurki tracheotomijnej.

38 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania na powyższe zadanie ze względu na brak środków finansowych; 5 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego, które upoważnia do ubiegania się o dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze; 1 wnioskodawca otrzymał odmowę przyznania dofinansowania ze względu na nie uznanie danego urządzenia do sprzętu rehabilitacyjnego.

1.4. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Na realizację zadania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało w roku 2015 kwotę 160 00,00 zł, którą w ramach powyższego zadania wykorzystano w całości. Dla porównania:

w roku 2014 PCPR otrzymało 150 000,00 zł (wydatkowano 149 624,66 zł),

w roku 2013 PCPR otrzymało 83 078,00 zł (wydatkowano 83 078,00 zł),

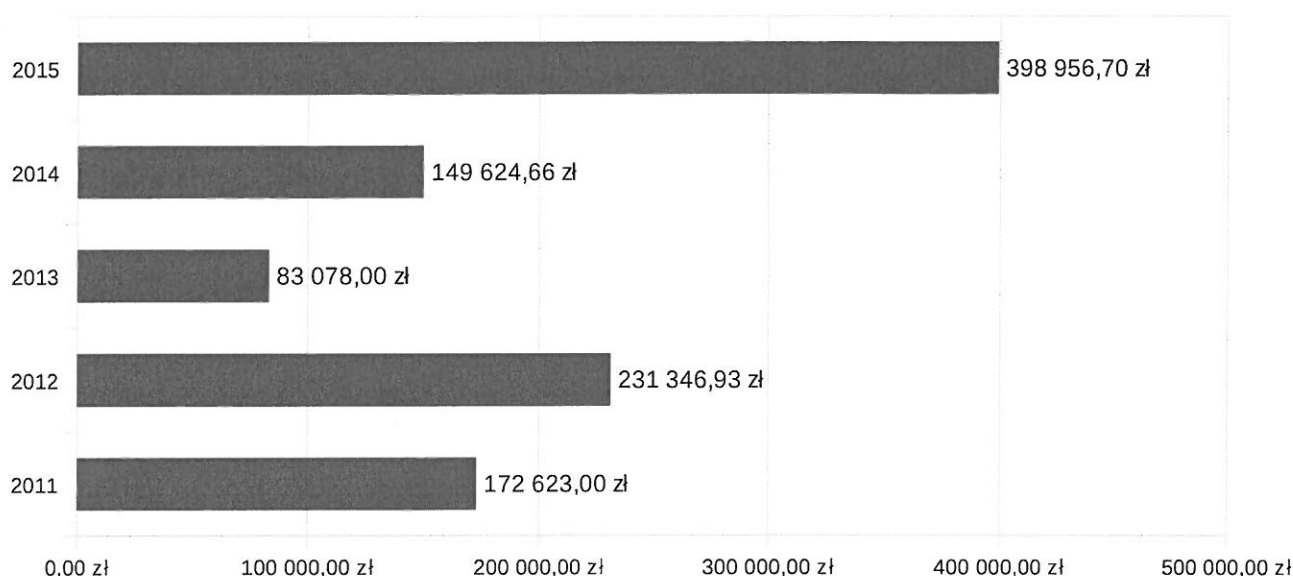
w roku 2012 PCPR otrzymało 231 346,93 zł (wydatkowano 231 346,93 zł),

w roku 2011 PCPR otrzymało 172 623,00 zł (wydatkowano 172 623,00 zł).

Poniżej przedstawiono środki wydane na pokrycie kosztów likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w latach 2011 - 2015.

Wykres 11

Środki wydane na pokrycie kosztów likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w latach 2011-2015

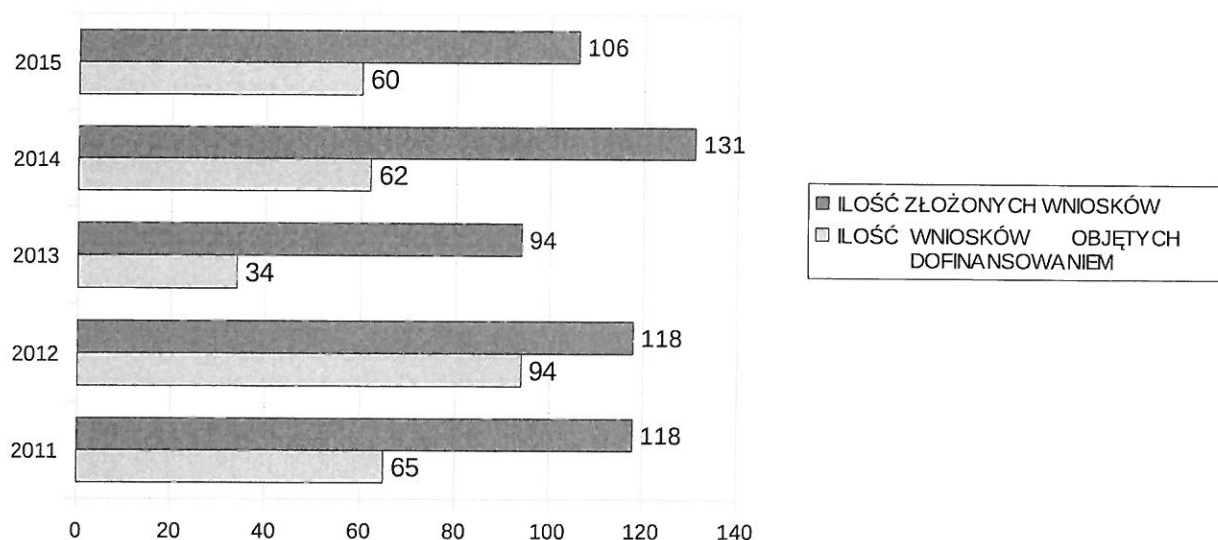
W 2015 roku zostało złożonych 106 wniosków (dla porównania w 2014r. – 131, 2013r. – 94, 2012r. – 118, w 2011r. – 118) na zadania z zakresu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się osób niepełnosprawnych, w tym:

- na dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych – 25,
- na dofinansowanie do likwidacji barier technicznych – 34,
- na dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się – 47.

Poniżej przedstawiono zestawienie złożonych i objętych dofinansowaniem wniosków o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w latach 2011 – 2015.

Wykres 12

Zestawienie liczby wnioskodawców pod kątem przyznanego dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w latach 2011-2015

Przyznano dofinansowanie i podpisano umowy z 60 wnioskodawcami na łączną kwotę 160 000,00 zł.

Na likwidację barier architektonicznych w miejscach zamieszkania osób niepełnosprawnych wypłacono kwotę 73 921,00 zł dla 19 wnioskodawców. Wykonane prace związane były m.in. przystosowaniem istniejących łazienek dla potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez zamontowanie kabin prysznicowych, krzesełek prysznicowych, ubikacji dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, umywalek stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych, montaż uchwytów, budowę podjazdu do budynku dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim, wybudowaniu podnośnika osobowego dla potrzeb osoby niepełnosprawnej poruszającej się na wózku inwalidzkim, zakupem i montażem kotła gazowego bezobsługowego dla potrzeb osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu wzroku, automatyzacją bramy wjazdowej dla osoby niepełnosprawnej poruszającej się na wózku inwalidzkim.

Na likwidację barier technicznych wydano kwotę 62 669,99 zł dla 29 wnioskodawców. W ramach likwidacji tych barier dofinansowano zakup m.in.:

łózek rehabilitacyjnych, schodolazu, podnośników transportowo-kąpielowych, podnośnika wannowego, rowerów trójkołowych.

Dofinansowaniem do likwidacji barier w komunikowaniu objęto 12 osób niepełnosprawne. Na ten cel została wydatkowana kwota 23 409,01 zł, która została przeznaczona na pokrycie wydatków związanych z zakupem sprzętu komputerowego oraz programów specjalistycznych.

TABELA 13. Zestawienie liczby złożonych wniosków objętych dofinansowaniem oraz kwoty wypłacane w podziale na poszczególne bariery w 2015 r.

BARIERY	LICZBA ZŁOŻONYCH WNISKÓW	LICZBA WNISKÓW OBJĘTYCH DOFINANSOWANIEM	WYPŁACONA KWOTA DOFINANSOWANIA
ARCHITEKTONICZNE	25	19	73 921,00 zł
TECHNICZNE	34	29	62 669,99 zł
W KOMUNIKOWANIU SIĘ	47	12	23 409,01 zł
SUMA	106	60	160 000,00 zł

Zasadność złożonych wniosków oceniali Zespoły Pełnomocników Starosty Powiatu Tarnogórskiego ds. rozpatrywania wniosków: na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2015 roku z ogólnej liczby 106 ubiegających się o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się wniosków pozostał bez rozpatrzenia ze względu na braki formalne, 6 wnioskodawców zrezygnowało z przyznanego dofinansowania, 2 wnioskodawców zmarło, 19 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania ze względu na nie uznanie danego urzędu lub zakresu prac za likwidację barier oraz 18 wnioskodawców otrzymało odmowę przyznania dofinansowania ze względu na brak środków finansowych na zadanie dotyczące dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

1.5.Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”

Rok 2015 był czwartym rokiem realizacji na terenie Powiatu Tarnogórskiego pilotażowego programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Realizacja programu na mocy umowy podpisanej pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Powiatem Tarnogórskim została powierzona Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.

Formy wsparcia przewidziane w programie adresowane były do uprawnionych osób niepełnosprawnych i dotyczyły likwidacji barier ograniczających ich społeczne i zawodowe funkcjonowanie. Program obejmował następujące moduły, obszary i zadania:

Tabela 14. Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową		Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym
Obszar A – Zadanie nr 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	Obszar C – Zadanie nr 2 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	
Obszar B – Zadanie nr 2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	Obszar C – Zadanie nr 3 pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	
Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	Obszar C – Zadanie nr 4 pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	

Na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie otrzymało, w ramach I i II transzy, następujące środki finansowe:

TABELA 15: ŚRODKI FINANSOWE PFRON PRZEKAZANE NA REALIZACJĘ PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD” W 2015 ROKU	
WYDATKI	LIMIT ŚRODKÓW PFRON
BIEŻĄCE (Obszar A Zadanie 2, Obszar B Zadanie 2, Obszar D, Moduł II)	210 507,58 zł
INWESTYCYJNE (Obszar C Zadanie 2- 4)	29 456,00 zł
KOSZTY OBSŁUGI PROGRAMU	11 998,18 zł
KOSZTY PROMOCJI PROGRAMU	1 218,54 zł
KOSZTY EWALUACJI PROGRAMU	1 199,81 zł
SUMA	254 380,11 zł

Osoby uprawnione do korzystania z dofinansowania w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” składały do dnia 10 października 2015 roku wnioski w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Łącznie wpłynęło 91 wniosków.

Dofinansowaniem objęto 60 beneficjentów programu, których wnioski zostały zweryfikowane pozytywnie, tj.: 16 osób legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym oraz 44 osoby legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem równoważnym.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wydatkowało na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” następujące kwoty:

TABELA 16: ŚRODKI FINANSOWE PFRON WYDATKOWANE W RAMACH PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD” W 2015 ROKU W PODZIALE NA POSZCZEGÓLNE ZADANIA W ZESTAWIENIU DO LICZBY ZŁOŻONYCH WNIOSKÓW I OBJĘTYCH DOFINANSOWANIEM			
Zadanie	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków objętych dofinansowaniem	Wyplacona kwota dofinansowania
Obszar C Zadanie 2	3	3	4 386,00 zł
Obszar C Zadanie 3	1	1	25 050,00 zł
Obszar D	7	6	7 926,33 zł
Moduł II	80	78	201 258,00 zł
KOSZTY OBSŁUGI PROGRAMU			11 998,18 zł
KOSZTY PROMOCJI PROGRAMU			1 218,54 zł
KOSZTY EWALUACJI PROGRAMU			1 199,81 zł
SUMA			253 036,86 zł

1.6. Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej jest jedną z podstawowych form aktywności, która wspomaga proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Na terenie Powiatu Tarnogórskiego działają dwa warsztaty: Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Salezjański Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowskich Górach (warsztat powstał w marcu 2000r.), oraz Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni prowadzony przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Śląski Oddział Regionalny w Katowicach (warsztat powstał w grudniu 2005 r.). Uczestnikami zajęć warsztatowych są osoby posiadające orzeczenia o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do rehabilitacji w warsztacie terapii zajęciowej. Dzięki uczestnictwu w warsztacie osoba niepełnosprawna ma możliwość wyrabiania zaradności osobistej, zdobywa umiejętności praktyczne, uczy się nowych ról społecznych. Uczestnictwo w WTZ stanowi też etap wstępny do podjęcia pracy zawodowej przez osoby niepełnosprawne.

Poniższa tabela przedstawia środki przekazane i wydatkowane na działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej w 2015 r.

Tabela 17. WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ	ŚRODKI POWIATU		ŚRODKI PFRON	
	Przekazane	Wykorzystane	Przekazane	Wykorzystane
WTZ KALETY	51 320,00 zł	51 088,80 zł	461 880,00 zł	461 694,85 zł
WTZ TARNOWSKIE GÓRY	76 247,00 zł	76 212,60 zł	615 840,00 zł	615 748,89 zł
Razem	127 567,00 zł	127 301,40 zł	1 077 720,00zł	1 077 443,74zł

W Warsztacie Terapii Zajęciowej w Tarnowskich Górach prowadzone były następujące pracownie: krawiecka, gospodarstwa domowego, komputerowo-edukacyjna, rękodzieła, arteterapii, techniczno-ślusarska, teatralno-muzyczna oraz

ogrodniczo-florystyczna. W zajęciach warsztatowych uczestniczyło 40 osób. W miesiącu grudniu 2015 r. przeprowadzona została kontrola warsztatu. Zespół stwierdził nieznaczne uchybienia głównie w kwestiach formalnych.

Ponadto WTZ w Tarnowskich Górach sporządzał plany finansowe, rozliczał środki oraz przekazywał kwartalne informacje o ich wydatkowaniu.

W 2015r. z uczestnictwa w zajęciach warsztatowych skreślono trzy osoby, z powodu braku postępu w terapii oraz złego stanu zdrowia. W związku z tym zostały przyjęte kolejne osoby, a liczba osób oczekujących na uczestnictwo w zajęciach na dzień 31.12.2015r. wynosiła 14 osób.

Natomiast Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach-Drutarni zaoferował swoim uczestnikom zajęcia w pracowniach: gospodarstwa domowego, zoologicznej, florystyczno-ogrodniczej, zagospodarowania terenu i aranżacji komputerowej, artystycznej oraz technicznej. Uczestniczyło w nich 30 osób. Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej realizowana jest przez terapię indywidualną i grupową, muzykoterapię, teatroterapię, zajęcia edukacyjne, rekreacyjne, terapię przez kontakt z przyrodą oraz różnego rodzaju konkursy. W listopadzie 2015r. odbyła się kontrola WTZ w Kaletach-Drutarni. Zespół kontrolujący wykazał nieznaczne uchybienia głównie w kwestiach formalnych. Jeżeli chodzi o wydatkowanie środków finansowych Warsztat terapii zajęciowej w Kaletach-Drutarni sporządzał plany finansowe, rozliczał środki oraz przekazywał kwartalne informacje o ich wydatkowaniu.

W 2015r. z uczestnictwa w zajęciach warsztatowych w Kaletach skreślono jedną osobę, z powodu braku efektów w terapii. W związku z tym została przyjęta kolejna osoba, a liczba osób oczekujących na przyjęcie do WTZ na dzień 31.12.2015r. wynosiła 3 osoby.

Działalność warsztatów terapii zajęciowej wspomagała proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Tarnogórskiego.

III.DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności i nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Umieszczenie w domu następowało po uprzednim skierowaniu osoby wymagającej całodobowej opieki przez gminę właściwą dla jej miejsca zamieszkania (gmina określała wysokość odpłatności, jaką osoba kierowana ma uiszczać za pobyt w domu). Do zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach należało wydawanie decyzji o umieszczeniu w DPS, wydawanie decyzji zmieniających odpłatność dla osób umieszczonych w domach pomocy społecznej na tzw. „starych zasadach”, oraz wpisywanie na listę osób oczekujących do poszczególnych domów - określając przybliżony termin przyjęcia.

Okres oczekiwania na umieszczenie w poszczególnych domach zależny

był od ich typu. Okres oczekiwania na umieszczenie w DPS w Zbrostawicach (dom dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie) biorąc pod uwagę ruch mieszkańców Domu w ostatnich latach wynosi ok. 3 lata. Do DPS w Łubiu (dla przewlekłe psychicznie chorych) okres oczekiwania na umieszczenie wynosi około 3-4 lat, do DPS „Przyjaźń” (dla przewlekłe somatycznie chorych) – ok. 2 lat dla mężczyzn i 2 lata dla kobiet, do DPS w Tarnowskich Górach przy ul. Gliwickiej (dla kobiet przewlekłe psychicznie chorych) – ok. 4 lata. Natomiast jeśli chodzi o DPS w Nakle Śląskim (dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie) okres oczekiwania wynosi ok. 1 roku, a DPS w Miedarach (dla mężczyzn niepełnosprawnych) okres oczekiwania na umieszczenie wynosi ok. 2 lat

2.Wnioski w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego w roku 2015.

O umieszczenie w DPS funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego w 2015 r. ubiegało się **78 osób** (ogólna liczba wniosków w sprawie umieszczenia w domach pomocy społecznej w roku **2015**, porównując w roku **2014 – 95 wniosków**).

Odsetek osób – mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego, ubiegających się o umieszczenie w domach pomocy społecznej jest taki sam jak w roku 2014 czyli **30 osób**. Pozostałe 48 osób mieszka poza powiatem. Najwięcej mieszkańców powiatu oczekiwało na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej „Przyjaźń” w Tarnowskich Górach.

W trakcie roku w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Tarnogórskiego umieszczono łącznie 27 osób.

TABELA 18 : LICZBA OSÓB PRZYJĘTYCH DO DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W 2015r.		
Dom Pomocy Społecznej	Liczba osób umieszczonych w DPS	
	Osoby z terenu Powiatu	Osoby spoza Powiatu
Tarnowskie Góry, ul. Gliwicka 22	3	1
Tarnowskie Góry, ul. Włoska 24	18	7
Nakło Śląskie, ul. Główna 8	2	5
Miedary, ul. Zamkowa 7	1	0
Zbrostawice, ul. Wolności 34	0	2
Łubie, ul. Pyskowicka 34	3	4
OGÓŁEM	27	19
	46	

W 2015r. wydano 122 decyzji administracyjnych, w tym:

- o umieszczeniu w domu pomocy społecznej – 52,
- zmieniające odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej– 12,
- uchylające umieszczenie w domu pomocy społecznej- 11,
- wygaszające skierowanie i umieszczenie w domu pomocy społecznej– 38,
- wygaszające odpłatność za pobyt domu pomocy społecznej – 9.

3. Osoby oczekujące na umieszczenie w domach pomocy społecznej

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej na dzień 31 grudnia 2015r.

TABELA 19 : LICZBA OSÓB OCZEKUJĄCYCH NA UMIESZCZENIE W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2015.		
Dom Pomocy Społecznej	Liczba oczekujących na umieszczenie w DPS wg nowych zasad (na podstawie ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004r.)	
	Osoby z terenu Powiatu	Osoby spoza Powiatu
Tarnowskie Góry ul. Gliwicka 22	0	7
Tarnowskie Góry ul. Włoska 24	27	20
Nakło Śląskie ul. Główna 8	0	5
Miedary ul. Zamkowa 7	0	6
Zbrosławice ul. Wolności 34	1	7
Łubie ul. Pyskowicka 34	1	3
OGÓŁEM	29	48
	77	

4. Domy Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego - koszt utrzymania:

- Dom Pomocy Społecznej „Przyjaźń” w Tarnowskich Górach, ul. Włoska 24 dla osób przewlekłe somatycznie chorych przeznaczony na 130 miejsc (kobiety i mężczyźni). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2015 r. wynosił 3 112,91 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach, ul. Gliwicka 22 dla osób przewlekłe psychicznie chorych przeznaczony dla 62 kobiet. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2015 r. wynosił 2 840,27 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Zbrosławicach, ul. Wolności 34 przeznaczony dla 95 osób niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2015 r. wynosił 2 966,46 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Łubiu, ul. Pyskowicka 34. dla osób przewlekłe psychicznie chorych przeznaczony dla 68 osób (kobiet i mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2015 r. wynosił 2 696,18 zł,
- Dom Pomocy Społecznej w Nakle Śląskim dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza przeznaczony dla 60 osób. Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2015 r. wynosił 3 019,47 zł,

- Dom Pomocy Społecznej w Miedarach przeznaczony jest dla 54 osób niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn). Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu w 2015 r. wynosił 3 289,90 zł,

Domy Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Tarnogórskiego prowadzone przez Powiat lub na jego zlecenia spełniają standardy zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012r. w sprawie domów pomocy społecznej.

IV. ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY

W Powiecie Tarnogórskim funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy z siedzibą w Tarnowskich Górach przy ulicy Kard. S. Wyszyńskiego 135, który jest prowadzony przez Stowarzyszenie „Serdeczni” na zlecenie Powiatu.

Środowiskowy Dom Samopomocy zapewnia miejsca dla 15 osób przewlekłe psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (typ łączony ABC). Osoba ubiegająca się o skierowanie do ŚDS składa do Ośrodka Pomocy Społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania pisemny wniosek o skierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy w Tarnowskich Górach wraz zaświadczeniem lekarskim, wydanym przez lekarza psychiatrę lub lekarza neurologa o występujących zaburzeniach psychicznych oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osoby niepełnosprawnej fizycznie, a także orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, o ile takie osoba posiada.

Decyzję administracyjną o skierowaniu i ustaleniu odpłatności za korzystanie z usług w Środowiskowym Domu Samopomocy wydaje w imieniu Starosty Powiatu Tarnogórskiego, na podstawie upoważnienia, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.

Odpłatność miesięczną za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, ustala się w wysokości 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza 300% odpowiedniego kryterium dochodowego.

Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

W roku sprawozdawczym przyjęto 7 osób na zajęcia do ŚDS.

Liczba osób biorących udział w zajęciach wg stanu na 31.12.2015 r. wynosiła 14 osób.

W 2015r. wydano 67 decyzji administracyjnych, w tym:

- o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy – 22,
- o odpłatności za pobyt w środowiskowym domu samopomocy – 24,
- zmieniające skierowanie do środowiskowego domu samopomocy – 14,

- zmieniające odpłatność za pobyt w środowiskowym domu samopomocy – 5,
- uchylające skierowanie – 1,
- uchylające odpłatność – 1

V.PROJEKT SYSTEMOWY „SKRZYDŁA POWIATU – ROZWÓJ I PROMOCJA AKTYWNEJ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ MIESZKAŃCÓW POWIATU TARNOGÓRSKIEGO”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach do czerwca 2015r. realizowało projekt systemowy „Skrzydła Powiatu – rozwój i promocja aktywnej integracji społecznej i zawodowej mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego”. Projekt był współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego PO KL Priorytet VII. Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.2. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie.

W 2015r. wydatkowano na realizację projektu kwotę 233 137,94 zł, w tym bezpośrednio na wsparcie uczestników projektu 140 116,30 zł. Wkład własny Powiatu Tarnogórskiego do projektu systemowego stanowiły wydatki na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej w kwocie 46 791,05 zł.

Głównym celem projektu była aktywizacja społeczna i zawodowa uczestników projektu, tj. osób niepełnosprawnych oraz usamodzielniających się wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.

Szczegółowymi celami projektu były:

- zmniejszenie skutków niepełnosprawności, w tym poprawa sprawności fizycznej osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie mobilności zawodowej na współczesnym rynku pracy,
- poprawa funkcjonowania psychospołecznego uczestników projektu,
- zdobycie nowych kompetencji i umiejętności zawodowych,
- przeciwdziałanie i minimalizacja skutków wykluczenia społecznego.

Do udziału w projekcie na latach 2014 – 2015 przystąpiły 64 osoby – **36 osób z niepełnosprawnościami** oraz **28 wychowanków** opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz rodziny zastępcze.

W 2015r. projekt ukończyło łącznie 54 uczestników i uczestniczek.

W ramach Projektu zastosowano 4 instrumenty aktywnej integracji: aktywizację zawodową, społeczną, zdrowotną, aktywizację edukacyjną oraz inne dodatkowe formy wsparcia m.in.: możliwość skorzystania z doradztwa / poradnictwa w Punkcie Interwencji Kryzysowej oraz możliwość uczestniczenia w spotkaniach grup samopomocowych.

Każdy z uczestników objęty był min. 3 instrumentami aktywnej integracji, poprzedzonej analizą predyspozycji i diagnozie potrzeb osoby objętej wsparciem, w chwili przystąpienia do projektu.

Poniżej w formie tabeli zaprezentowano poszczególne instrumenty aktywnej integracji i odpowiadające im formy wsparcia realizowane w Projekcie w 2015 roku.

TABELA 20. FORMY WSPARCIA W POSZCZEGÓLNYCH INSTRUMENTACH AKTYWNEJ INTEGRACJI w 2015 roku.

AKTYWNA INTEGRACJA	FORMY WSPARCIA
Aktywizacja zdrowotna	Zajęcia aktywizujące zdrowotnie (rehabilitacyjne)
Aktywizacja edukacyjna	Kursy i szkolenia zawodowe
Aktywizacja społeczna	Warsztaty psychologiczne Warsztaty wyjazdowe
Dodatkowe wsparcie	Doradztwo/poradnictwo w Punkcie Interwencji Kryzysowej Spotkania grup samopomocowych Wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej Wsparcie doradcy ds. osób niepełnosprawnych Praca socjalna

ZAJĘCIA AKTYWIZUJĄCE ZDROWOTNIE

W 2015r. uczestnicy z niepełnosprawnościami kontynuowali swój udział w zajęciach rehabilitacyjnych w Poradni Rehabilitacyjnej w Górnośląskim Centrum Rehabilitacji REPTY w Tarnowskich Górach, ul. Śniadeckiego 1. Zajęcia aktywizujące zdrowotnie prowadzono w formie cyklu 10-dniowych zabiegów, poprzedzonych indywidualną konsultacją lekarską.

Zajęcia aktywizujące zdrowotnie ukończyło 13 osób niepełnosprawnych.

KURSY ZAWODOWE

Uczestnicy projektu „Skrzydła Powiatu”, po wcześniejszej konsultacji z doradcą zawodowym, zostali skierowani do udziału w wybranych kursach i szkoleniach zawodowych.

W 2015r. uczestnicy i uczestniczki projektu ukończyli następujące kursy i szkolenia zawodowe: ekspedytora, prawa jazdy kat. B i C, florystyczny z elementami tworzenia dekoracji i ozdób, wizażu i stylizacji, komputerowe, ochrony fizycznej osób i mienia, opiekuna osób starszych i niepełnosprawnych, spawania TIG, groomerski, j. angielskiego, fryzjerski.

Dla osoby niewidomej zorganizowano i przeprowadzono kurs orientacji przestrzennej w miejscu jej zamieszkania. Natomiast dla grupy 10 uczestników z niepełnosprawnością intelektualną zorganizowano w Zespole Szkół Gastronomiczno – Hotelarskich warsztaty kulinarne.

WSPARCIE PSYCHOLOGICZNE

Zainteresowane osoby z niepełnosprawnościami zostały objęte specjalistycznym wsparciem psychologicznym w formie warsztatów psychologicznych. Spotkania odbywały się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.

WARSZTATY DLA USAMODZIELNIAJĄCYCH SIĘ WYCHOWANKÓW

W ramach cyklu warsztatów dla usamodzielniających się wychowanków w 2015r.

zorganizowano dla 7 młodych uczestniczek warsztaty WenDo – poziom zaawansowany. Warsztaty odbywały się w Szczyrku.

POMOC NA ZAGOSPODAROWANIE W FORMIE RZECZOWEJ

W ramach projektu PCPR przyznało pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej 3 usamodzielniającym się wychowankom opuszczających pieczę zastępczą.

Dokonywane przez uczestników zakupy w ramach przyznanej pomocy były niezbędne i bezpośrednio związane z procesem usamodzielniania, tj. w związku z koniecznością umeblowania, doposażenia czy dostosowania otrzymywanego bądź wynajmowanego mieszkania przez wychowanków.

WARSZTATY INTEGRACYJNE WYJAZDOWE

Niepełnosprawni uczestnicy Projektu wraz z opiekunami - łącznie 22 osoby, skorzystały z warsztatów organizowanych w formie wyjazdowej do miejscowości Wiśła. Wyjazd ten miał charakter integracyjny i aktywizujący, przeprowadzono tam zajęcia z tematyki równości szans kobiet i mężczyzn w odniesieniu do osób niepełnosprawnych oraz motywacji, komunikacji interpersonalnej i podniesienia samooceny oraz zorganizowano zajęcia integracyjne, turystyczne oraz o charakterze kulturalnym.

SPOTKANIA GRUP SAMOPOMOCOWYCH

W ramach aktywizacji i integracji społecznej osoby niepełnosprawne i osoby z ich otoczenia korzystały z uczestnictwa w spotkaniach grupy samopomocowej, prowadzonej przez animatora. Celem działań było wspólne pokonywanie skutków choroby, problemów natury psychicznej albo socjalnej, zniesienia izolacji zewnętrznej (społecznej, towarzyskiej) i wewnętrznej (osobistej, duchowej) osób z niepełnosprawnościami oraz osób z ich otoczenia.

Z uczestnictwa w spotkaniach grupy skorzystało 35 osób niekorzystających do tej pory z tej formy wsparcia.

WSPARCIE ASYSTENTA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

Z pomocy i wsparcia asystenta osoby niepełnosprawnej jako elementu wyrównywania szans skorzystało 11 uczestników projektu. Asystent realizował swoje wsparcie m. in. poprzez wdrażanie do samodzielnego poruszania się środkami komunikacji miejskiej, udzielanie wskazówek w celu przełamywania poczucia izolacji społecznej, wsparcie podczas przejazdu do miejsca zamieszkania i z powrotem, wspierał i pomagał uczestnikom w aktywnym udziale w projekcie.

WSPARCIE DORADCY DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Osoby z niepełnosprawnościami w czasie trwania projektu spotykały się na konsultacjach z doradcą ds. osób niepełnosprawnych, na których mogły pogłębić swoją wiedzę na temat praw i obowiązków wynikających z niepełnosprawności,

uzyskać fachową pomoc, dotyczącą uczestnictwa w projekcie i wywiązywania się z zadań wynikających z zawartej umowy. Spotkania miały również charakter monitoringowy i ewaluacyjny. Organizowane były według potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

PRACA SOCJALNA

Usamodzielniający się wychowankowie w czasie trwania projektu spotykali się na indywidualnych konsultacjach z pracownikami PCPR. Spotkania wyznaczane były zgodnie z potrzebami uczestników i odbywały się co najmniej raz w miesiącu. Głównym celem pracy pracowników PCPR była pomoc i kontrolowanie procesu usamodzielniania się oraz wywiązywania z zadań wynikających z uczestnictwa w projekcie. Spotkania odbywały się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach i miały również charakter monitoringowy i ewaluacyjny.

DORADZTWO / PORADNICTWO W PUNKCIE INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w ramach swych działań o charakterze środowiskowym realizował min. edukację obywatelską i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym niepełnosprawnych, bezrobotnych, znajdujących się w kryzysie oraz opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze lub rodziny zastępcze, ich rodziny i ich otoczenie, poprzez działania informacyjne o prawach i uprawnieniach w ramach bezpłatnych konsultacji, edukację obywatelską w zakresie możliwości uzyskania pomocy, wsparcia, informacji i wiedzy z obszaru przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomani, przemocy w rodzinie oraz innym patologiom społecznym prowadzącym do wykluczenia społecznego.

Osoby korzystające mogły liczyć na objęcie ich i ich rodzin działaniami o charakterze interdyscyplinarnymi tj. konsultacji prawnej, pomocy i wsparcia psychologa oraz pomocy ze strony pracownika socjalnego. Działania PIK-u były nastawione na przywrócenie równowagi psychicznej osób i rodzin będących w stanie kryzysu, nabycia przez nich kompetencji społecznych i umiejętności samodzielnego radzenia sobie w środowisku, podniesienie świadomości obywatelskiej oraz przywrócenie zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Pomoc była indywidualnie dobrana do zdiagnozowanych potrzeb i problemów. Udzielono ogółem 133 konsultacji w różnej formie – były to wizyty w PIK oraz rozmowy telefoniczne. Założono 60 „Kart usług doradczych”.

W trakcie działania PIK, zarejestrowano 13 przypadków "przemocy w rodzinie". Z osobami zgłaszającymi przemoc przeprowadzano rozmowy wspierające, informujące o przysługujących im prawach i możliwościach radzenia sobie w sytuacji kryzysowej. Udzielano wsparcia psychologicznego oraz pomocy prawnej.

TABELA 21. RODZAJE UDZIELONEGO WSPARCIA/POMOCY W PUNKCIE INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	
RODZAJ WSPARCIA / POMOCY	ILOŚĆ OSÓB, KTÓRE SKORZYSTAŁY ZE WSPARCIA
SOCJALNE	7
PRAWNE	42
PSYCHOLOGICZNE	20

Główną tematyką spotkań i porad z zakresu prawa były kwestie związane z prawem rodzinnym, prawem majątkowym; prawem pracy i ubezpieczeń społecznych. Osoby niepełnosprawne, uzyskiwały porady w zakresie zatrudnienia, ubezpieczeń społecznych, dofinansowań PFRON, pomoc w uzyskaniu świadczeń. Udzielano również pomocy przy redakcji pism urzędowych i procesowych.

Porady psychologiczne w głównej mierze dotyczyły przemocy w rodzinie, konfliktów małżeńskich, niewydolności wychowawczych. Osobom odwiedzającym punkt udzielano wsparcia i porad dotyczących radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych. Informowano o możliwościach podjęcia pracy terapeutycznej na terenie Powiatu Tarnogórskiego.

Działalność PIK-u spotkała się z dużym zainteresowaniem mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego, tym samym odpowiedział na społeczne zapotrzebowanie rozwiązywania problemów min. osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób niepełnosprawnych, osób które znajdują się w sytuacji kryzysowej i potrzebują bezpłatnej pomocy i porady.

VI.PROJEKT PILOTAŻOWY „SCHEMATOM STOP! WSPÓLNE DZIAŁANIA INSTYTUCJI POMOCY SPOŁECZNEJ I INSTYTUCJI RYNKU PRACY – PILOTAŻ”.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach przystąpiło w 2014r. do realizacji projektu pilotażowego „Schematom STOP! Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy – pilotaż”.

Realizacja projektu zakończyła się 31 marca 2015r.

Projekt był współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet I „Zatrudnienie i integracja społeczna”

Działanie 1.2 „Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej”. Instytucją Zarządzającą było Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich.

Kwota środków wydatkowanych w 2015 r. w ramach realizacji projektu wynosiła 45 791,05 zł i stanowiła w całości środki EFS.

Celem projektu było utworzenie skoordynowanego systemu współpracy instytucjonalnej wobec rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z tytułu bezrobocia lub pozostawania w trwałym pokoleniowym bezrobociu i niemożności wyjścia z systemu świadczeń pomocy społecznej, a także testowe wypracowanie nowych instrumentów rodzinnej aktywizacji i integracji społecznej.

W ramach projektu opracowano:

1. Rodzinny Program Aktywizacji Zawodowej, Pomocy i Integracji Społecznej, który przyjął formę modelowego rozwiązania pracy z rodzinami wielodzietnymi zagrożonymi wykluczeniem społecznym z tytułu długotrwałego bezrobocia i ubóstwa. Zaproponowane przez ekspertów nowatorskie rozwiązania pracy z rodziną zostały wykorzystywane podczas realizacji pilotażu na rzecz 10 rodzin wielodzietnych z terenu Powiatu Tarnogórskiego.

2. Lokalny Program Interdyscyplinarnej Współpracy (LPIW, wspólnego lokalnego katalogu działań) integrujący pracowników instytucji obu obszarów we wspólnych działaniach na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i bezrobociem, w tym szczególnie rodzin objętych pilotażem. Liderem projektu był Powiat Tarnogórski reprezentowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach.

Partnerami projektu byli:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowskich Górach,
- Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Tarnowskich Górach,
- Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień SPZOZ w Tarnowskich Górach,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowicach,
- NZOZ Caritas Diecezji Gliwickiej Stacja opieki CARITAS, z siedzibą w Tarnowskich Górach,
- Zespół Szkół Budowlano – Architektonicznych w Tarnowskich Górach,
- Fundacja „Świadomi Rodzice”, z siedzibą w Tarnowskich Górach.

Do udziału w projekcie zakwalifikowano 10 rodzin wielodzietnych. Wszystkie rodziny ukończyły udział w projekcie. Dzięki wprowadzonym działaniom poszczególni uczestnicy projektu podnieśli swoje kwalifikacje zawodowe, wzmocniono u nich umiejętności w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, opieki i wychowania dzieci, nastąpiła poprawa sytuacji zdrowotnej, nastąpił rozwój zdolności i zainteresowań, poprawiła się sytuacja finansowa oraz warunki socjalno – bytowe niektórych rodzin.

Poza tym, wszystkie rodziny skorzystały z różnorodnych form spędzania czasu wolnego.

W ramach projektu stworzono:

- bazę danych Instytucji Pomocy i Integracji Społecznej i Instytucji Rynku Pracy oraz innych organizacji działających na rzecz rodziny zawierających ich ofertę pomocową. Rozpowszechnienie bazy danych – poznanie ofert instytucji pomocowych i instytucji rynku pracy oraz upowszechniono ją na terenie Powiatu,
- powstało Forum współpracy instytucji działających w obszarze pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty i zdrowia na rzecz aktywnej integracji osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- zorganizowano konferencję informacyjną na temat współpracy pomiędzy Instytucjami Pomocy i Integracji Społecznej i Instytucjami Rynku Pracy oraz innymi organizacjami działającymi na rzecz rodziny dla osób zaangażowanych w bezpośrednią pracę z rodziną.

VII.PROJEKT „WSZYSCY RAZEM”

Z dniem 01.09.2015r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach, jako realizator, przystąpiło z ramienia Powiatu Tarnogórskiego do realizacji projektu w trybie pozakonkursowym w osi priorytetowej IX Włączenie społeczne, Działanie 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020.

Projekt realizowany w partnerstwie z 4 gminami z terenu Powiatu Tarnogórskiego, tj. Gminą Tarnowskie Góry, Kalety, Zbrostawice oraz Tworóg na mocy Umowy partnerskiej z dnia 22.12.2015r.

Na rzecz realizacji projektu u Lidera oraz każdego z partnerów zaangażowano animatora partnerstwa oraz pracowników własnych jednostek.

Celem projektu jest poprawa funkcjonowania społecznego - zawodowego osób i rodzin doświadczających wykluczenia społecznego, w tym osób z niepełnosprawnościami zamieszkujących Powiat Tarnogórski.

Działania są realizowane przez jednostki pomocy społecznej na rzecz 400 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym czy wykluczonych społecznie, w tym dla 49 osób z niepełnosprawnościami.

Przewiduje się, iż w wyniku przeprowadzonych działań u uczestników nastąpi zmiana w kierunku samodzielności życiowej oraz aktywności zawodowej w obszarach ich funkcjonowania: społecznego, zawodowego, zdrowotnego, edukacyjnego.

Projekt jest zgodny z celem szczegółowym programu operacyjnego - wzrost zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, ponieważ w ramach projektu zostaną podjęte działania aktywizujące mające na celu przede wszystkim nabywanie i przywrócenie poszczególnym osobom określonych kompetencji społecznych, nauczania ich zaradności w różnych obszarach ich funkcjonowania społeczno - zawodowego, wyposażenia w odpowiednie umiejętności społeczne, które docelowo pozwolą im na samodzielność życiową z dala od systemu pomocy społecznej.

W projekcie przewiduje się również objęcie działaniami Warsztat Terapii Zajęciowej w Kaletach Drutarni w formie utworzenia i doposażenia nowej pracowni, a tym samym danie możliwości osobom z niepełnosprawnościami nabywania podstawowych zdolności do zatrudnienia.

Zgodnie z zaakceptowanym wnioskiem o dofinansowanie oraz w oparciu o działania rekrutacyjne Projektem zostały objęte następujące grupy docelowe, u których zdiagnozowano następujące problemy:

1. Osoby przebywające w pieczy zastępczej - dzieci umieszczone w różnych formach pieczy zastępczej, tj.

a) dzieci pochodzące ze środowisk problemowych – głównie z rodzin alkoholowych, wykazujących symptomy przemocy psychicznej, fizycznej, seksualnej i zaniedbania. Dzieci te wykazują szereg opóźnień rozwojowych, we wszystkich obszarach. Najczęściej diagnozowane u dzieci są: zaburzenia więzi, zaburzenia zachowania i emocji, FAS/FAE, nadpobudliwość psychoruchowa, problemy w kontaktach

zarówno z rówieśnikami, jak i z osobami dorosłymi, niepełnosprawność (w tym intelektualna, fizyczna, psychiczna) wynikająca z powyższych zaniedbań.

b) usamodzielniający się wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą, przebywający w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, które mają utrudniony dostęp do rynku pracy związany z niskimi kwalifikacjami zawodowymi lub ich brakiem, barierami natury psychologicznej np. niską samooceną, brakiem wiary w swoje możliwości, nieznajomością instrumentów rynku pracy, brakiem znajomości własnych predyspozycji zawodowych, przyjmowaniem postawy bierniej zawodowo, często osoby te nie potrafią sprecyzować własnych planów życiowych.

2. Rodziny przeżywające trudności opiekuńczo - wychowawcze i posiadające trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz niezaradne wychowawczo, co do swoich dzieci. Dzieci z tych rodzin są zaniedbane, posiadają braki wychowawcze i

edukacyjne. Do tego problemu dochodzi zła kondycja finansowa rodziny – ubóstwo. Brak środków utrzymania związane jest najczęściej z bezrobociem rodziców. Rodzice najczęściej nie posiadają odpowiedniego wykształcenia i doświadczenia zawodowego, co uniemożliwia im znaleźć pracę na stałe. Najczęściej podejmują pracę sezonową lub pracę w tzw. „szarej strefie”- bez umów o pracę. Ponadto w wielu przypadkach występuje alkoholizm i przemoc w rodzinie. W wielu przypadkach są to rodziny niepełne – matki samotnie wychowujące dzieci oraz pary żyjące na zasadach konkubinatu. Dzieci z tych rodzin nie posiadają wzorców rodzicielskich i nie mają oparcia w swych matkach czy ojcach. Problemy opiekuńczo-wychowawcze często występują w rodzinach wielodzietnych, gdzie rodzice z nadmiaru obowiązków nie potrafią otoczyć swe pociechy należyłą opieką.

3. Osoby z niepełnosprawnością, w tym osoby z zaburzeniami psychicznymi - szczególnym problemem w Powiecie Tarnogórskim jest bierność zawodowa znacznej liczby tych osób

Jednymi z większych przeszkód w powrocie na rynek pracy są:

- brak motywacji do przekwalifikowania zawodowego,
- niechęć do aktywizacji zawodowej, brak gotowości do podjęcia zatrudnienia,
- brak doświadczenia zawodowego,
- niskie kwalifikacje zawodowe bądź ich brak,
- niedostateczna znajomość przepisów dot. praw i uprawnień osób niepełnosprawnych na rynku pracy oraz instrumentów rynku pracy,
- brak wiary we własne możliwości, niska samoocena, bierność życiowa, ograniczenia fizyczne spowodowane niepełnosprawnością, niedostosowanie społeczne.

4. Rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością, gdzie jeden z rodziców lub opiekunów nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem, borykają się z dużymi trudnościami życia codziennego. W małych miejscowościach takich jak Kalety, Zbrosławice czy Tworóg brak jest placówek i instytucji wsparcia dla takich rodzin np. dziennych domów, brak jest odpowiedniej opieki lekarskiej (gabinetów specjalistycznych) i rehabilitacyjnej, brak jest szkół i przedszkoli dla dzieci niepełnosprawnych. Dzieci te najczęściej korzystają

z powyższych instytucji poza miejscem zamieszkania, dojeżdżają do większych miast. Ponadto wielkim utrudnieniem w przemieszczaniu się są bariery architektoniczne, brak wind, podjazdów czy światła na pasach drogowych. Rodziny te ciągle muszą „walczyć” o byt swoich niepełnosprawnych dzieci.

5. Osoby niesamodzielne -osoby starsze, które borykają się niejednokrotnie z niepełnosprawnością, z problemami zdrowotnymi i pielęgnacyjno -opiekuńczymi, z osamotnieniem, z dyskryminacją ze względu na wiek, z problemami z wykonywaniem codziennych czynności życiowych, z marginalizacją, z brakiem poczucia bezpieczeństwa, przydatności, osoby o niskim statusie społecznym, z brakiem umiejętności przystosowania się do szybkiego tempa życia i zmieniającego się otoczenia, z problemami w obszarze dostępu i braku umiejętności posługiwania się nowoczesnymi narzędziami informacyjnymi.

Bariery u tych osób to najczęściej trudności z dojazdem na szkolenia/warsztaty, brak wiary we własne siły, niska motywacja, brak świadomości potrzeby doksztalcania się, pogarszający się stan zdrowia, choroby i niepełnosprawność.

6. Osoby i rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, u których występuje wielopropblemowość, m.in. marginalizacja, uzależnienia, przemoc w rodzinie, niski status społeczny, ubóstwo, problemy wychowawcze, złe warunki mieszkaniowe, niezaradność życiowa, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego, wielodzietność, samotne macierzyństwo, brak kwalifikacji zawodowych, bezrobocie. Bariery najczęściej pojawiające się u tej grupy to: brak świadomości potrzeby doksztalcania się, niska motywacja, problemy rodzinne, nieumiejętność organizacji czasu, problem z opieką nad dziećmi w trakcie trwania szkoleń/warsztatów, brak poczucia obowiązku i zdyscyplinowania, problemy finansowe.

7. Osoby wymagające aktywizacji społeczno - zawodowej – to osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej ze względu na ubóstwo i inne problemy określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w tym: osoby bezrobotne zakwalifikowane do III profilu pomocy, osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego i realizacji programów operacyjnych na lata 2014 – 2020. Niejednokrotnie nie posiadają kwalifikacji zawodowych, doświadczają ubóstwa, marginalizacji, są niezaradni życiowo, mają niski status społeczny, żyją w poczuciu bezcelowości, mają problemy z przystosowaniem się do otoczenia

8. W projekcie zostaną objęte działaniami również osoby z otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w wymiarze niezbędnym do skutecznego udzielenia wsparcia konkretnemu uczestnikowi projektu.

W ramach Projektu zostaną zastosowane różne formy aktywnej integracji w zależności od potrzeb konkretnego uczestnika projektu czy grup uczestników.

Objęcie uczestnika poszczególnymi narzędziami opiera się na wnikliwej analizie predyspozycji i diagnozie potrzeb osoby objętej wsparciem, a zostanie ujęte w ścieżce reintegracji.

Na realizację projektu w 2015r. wydatkowano łącznie kwotę 178 212,49 zł.

VIII.WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach w roku 2015 współpracowało z organizacjami pozarządowymi z terenu Powiatu Tarnogórskiego, które działają na polu pomocy społecznej, poprzez:

- wspólnie z Caritas Parafii p.w. Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Tarnowskich Górach organizowało śniadanie wielkanocne dla osób ubogich i potrzebujących - środki finansowe wydatkowane na powyższe przedsięwzięcie wyniosły 4049,75 zł ze środków Powiatu,
- wspólnie z Caritas Parafii p.w. Matki Sprawiedliwości i Miłości Społecznej w Tarnowskich Górach organizowało wigilię dla osób ubogich i potrzebujących - środki finansowe wydatkowane na powyższe przedsięwzięcie wyniosły 4049,97 zł ze środków Powiatu,
- wspólnie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym z Tarnowskich Gór brało udział w Zespole ds merytorycznej i formalnej oceny wniosku o dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego utworzenia i doposażenia dodatkowej pracowni oraz zwiększenia liczby uczestników WTZ w Kaletach-Drutarni w ramach projektu „Wszyscy razem”,
- wspólnie ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom "Pro Rodzina" z Nowego Chechła organizowało Piknik Rodzin Zastępczych,
- przedstawiciele PCPR w Tarnowskich Górach uczestniczyli w różnych uroczystościach oraz spotkaniach organizowanych przez organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu Tarnogórskiego tj.: Stowarzyszenie „Serdeczni” z Tarnowskich Gór, Tarnogórskie Stowarzyszenie „Amazonki”, Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Jutrzenka” z Tarnowskich Gór, Koło Polskiego Związku Niewidomych z Tarnowskich Gór, Klub Olimpiad Specjalnych z Miedar oraz Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom "Pro Rodzina" z Nowego Chechła.

IX.POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

W związku z zadaniami powiatu realizowanymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wskazuje się następujące potrzeby w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej w Powiecie Tarnogórskim:

- utrzymanie na wymaganym poziomie standardów domach pomocy społecznej i środowiskowym domu samopomocy,
- prowadzenie działań mających na celu zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób, rodzin i grup społecznych,
- wspieranie przez powiat działań realizowanych przez organizacje pozarządowe w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- rozszerzenie infrastruktury instytucji pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu o ośrodek interwencji kryzysowej, mieszkania chronione i placówkę opiekuńczo wychowawczą typu interwencyjnego,
- wzmocnienie współpracy z gminami w zakresie realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez pracę w oparciu o zespoły celowe,
- rozszerzenie oferty poradnictwa specjalistycznego.

W celu realizacji potrzeb Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie planuje:

- realizacja projektów finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego skierowanych do podopiecznych PCPR,
- przygotowanie ofert konkursowych dotyczących działań na rzecz rozwoju pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrony zdrowia psychicznego i innych w ramach otwartych konkursów ofert organizowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w 2016r.,
- realizację Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy 2011 – 2016,
- realizację Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej 2015 – 2017, (w tym podjęcie działań w kierunku zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i terapeutów),
- realizację działań w ramach planowanego do utworzenia Powiatowego Centrum Usług Społecznych w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych,
- współudział w tworzeniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

W związku z powyższym należy podjąć działania mające na celu pozyskanie i zabezpieczenie środków, adekwatnych do potrzeb, na realizację zadań ustawowych oraz zapewnić odpowiedni potencjał kadrowy wystarczający do wykonania przewidzianych ustawami zadań.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Tarnowskich Górach

mgr Klaudia Zysk

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 112 ust.12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: [Dz.U. z 2015 poz. 163](#) ze zm.) „kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum oraz przedstawia wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej”. Niniejsza uchwała wraz z załączonym sprawozdaniem jest realizacją tego zapisu.

Sprawozdanie z działalności PCPR zawiera zestawienie informacji o działaniach podejmowanych w ramach zadań ustawowych ujętych w kilka głównych obszarów, tj:

- opieka nad dzieckiem i rodziną czyli zapewnianie dzieciom pieczy zastępczej w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców oraz działania bezpośrednio z tym związane (m.in. wypłata świadczeń, praca z rodzinami zastępczymi i rodzinnymi domami dziecka, poradnictwo, opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, ponoszenie wydatków Powiatu Tarnogórskiego w zakresie pieczy zastępczej przez inne powiaty),

- pomoc osobom niepełnosprawnym głównie w zakresie dofinansowań zadań z zakresu rehabilitacji społecznej finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz w ramach programu „Aktywny Samorząd”,

- domy pomocy społecznej w zakresie umieszczeń i prowadzenia kolejki osób oczekujących na umieszczenie jak również ustalania odpłatności za pobyt w DPS,

- Środowiskowy Dom Samopomocy w zakresie działalności, kierowania do Środowiskowego Domu Samopomocy,

- przeciwdziałania przemocy w zakresie poradnictwa i prowadzenia programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy,

- projekty unijne:

„Skrzydła Powiatu – rozwój i promocja aktywnej integracji społecznej i zawodowej mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego”, w ramach którego prowadzono Punkt Interwencji Kryzysowej Projekt realizowany był w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego: Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie

- Program „SCHEMATOM STOP! Wspólne działania instytucji pomocy społecznej i instytucji rynku pracy – pilotaż” Projekt realizowany był w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna, Działanie 1.2 Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej,

- Projekt „Wszyscy Razem” Projekt realizowany w Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020 w Osi Priorytetowej IX Włączenie społeczne działanie 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Podsumowanie sprawozdania stanowi zestawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej w Powiecie Tarnogórskim.